25ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6829 — 21 ՅՈՒՆԻՍ 1908 — ՇԱԲԱԹ — 5 ՀԷՄԱԶԻ-ԻԼ-ԱԽԻՐ 1326 — 4 Juillet 1908 — 25me année — № 6829

«ԱՐԵՒԵԼՔ»
ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 80 Ղրշ.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 45 »
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 100 »
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 60 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 35 Ֆրք.
» » » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 20 »
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԵԱՒԻՐԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

10 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درطه‌یه غله‌طه

"ARÉVELK"
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons|ple, Galata

10 PARAS

ՀԱՄԱՊԱՏՈՒՄ

ՁՈՐՍ ԱՒԵՏԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԻՐՈՒՐՈՒ ՀԱՄԱՁԱՅՆԵՑՆԵԼՈՎ ԵՒ ՇԱՐԱՅԱՐԵԼՈՎ ԱՄՓՈՓՈՒԱԾ

231. ԱՅԵՐԻՒՆ ԼՈՒՄԱՆ
Մարկ. ԺԲ. 41—44, Ղուկ. ԻԱ. 1—4.

Յիսուս իւր յանդիմանութեան խօսքերը աւարտէլէ եւաքը, պահ մը հանդարտելու նպատակաւ տաճարին մօտ, գանձատան դրան դիմաց կայնած լրանն կը մնար, և կը դիտէր տաճար եկող գացող ուխտաւորները, որք իրր ուխտաւորութեան յատուկ պարտաւորութիւն մը՝ կուգային գանձանակին մէջ իրենց դրամական նուէրն ալ թողուլ։ Նիսան 12 էր այն երեքշաբթին, երկու օրէն զատկական գառնաղէնութիւնը պիտի կատարուէր, ուխտաւորութեան պարքերը լրացնելու օրերը կը կարճէին, և հարկ էր փութալ։ Ուխտաւորներ քաղաքէն և ուխտաւորներ գաւառներէն եռեղեռեալ տաճար կուգային և գանձանակին մօտենալով իրենց նուէրը կը թողուին, տեսակ մը ցնցմամբ մը մտնելով անոր մէջ ալ, որպէս զի ամէնքը տեսնեն իրենց կարողութեան և բարեպաշտութեան չափը։

Գանձը կամ Գանձանակը Մովսէսէն հաստատուած էր, և ժամանակ ժամանակ նորանոր կարգադրութիւններ ունեցած էր։ Յիսուսի ատեն Հերովդէսեան տաճարը գանձարան մը ունէր, որուն դուրսի կողմէն տաճարէն տարբեր բերաններ կամ ծակեր կային, որոնք փող կը կոչուին, դէպի ներս փողի ձեւով նեղնալու համար։ Իւրաքանչիւր ծակը տաճարին կամ արարողութեանց որոշ պէտքերուն տամնուած էր, ու ժողովուրդը և ուխտաւորը իւրաքանչիւրին համար իւր նպատը պիտի ձգէր ըստ իւր կարողութեան։ Յիսուս կը դիտէր դրամ նետողները, որք փարիսեցական կեղծաւորութեամբ տուածնին ամէնուն իմացընելու ձեւեր կը գործածէին, և իրօք ալ շատ մը ունեւորներ նշանաւոր նուէրներ կը թողուին գանձատան բերաններուն մէջ։

Անոնց հետ խառնուած կին մը ալ կը յառաջանայ, այրի, աղքատ, խեղճ և կատարեալ ոչ ոեւոգեալ մը. ձեռքը միայն երկու լումայ բռնած, որ է մէկ նուագարակիի գումար մը, մեր դրամով երեք փարայի արժէք մը։ Այրին իւր կարողութեան չափ օրէնքին պատուէրը կատարելու խղճահարութեամբ, երկու լումաները երկու գլխաւոր փողերէն ներս կը թողու։

Յիսուս կը զգաստի այդ խեղճ ու համեստ օրիորդան կնոջ ըրածէն, որ կրնար ալ դինքն բոլորովին ազատել գանձանակի նուէրին օրէնքէն, բայց կրցածն ընելու խիղճն ու հաւատքը ունէր, և նագարակիա մը նուիրելու բարեպաշտութիւնը կը կատարէր, հարկաւ իւր անկարժեշտ օրապահիկէն կարելով այդ գումարը։ Ունեւորներուն նետած նշանաւոր գումարները յատուկ մտադրութիւն չէին գրաւեր. այրին նագարակիա մը նուիրելու բարեպաշտութիւնը կը կատարէր, հարկաւ իւր անկարժեշտ օրապահիկէն կարելով այդ գումարը։ Ունեւորներուն նետած նշանաւոր գումարները յատուկ մտադրութիւն չէին գրաւեր. այրին նագարակիա մը նուիրելու բարեպաշտութիւնը կը կատարէր։ Ուրեմն Յիսուսին վրայ իւր ամենայն ուշադրութիւնը ներգործած էր։ Առաքեալները դիտեցին Յիսուսի կերպարանքը և զգացած գոհունակութիւնը, Յիսուս ալ զանոնք իւր մօտը կոչելով ըսաւ. «Կը դիտէ՞ք տա նուիրատուները. Թերեւս ձեր մտադրութիւնը գրաւեցին և ձեզի գոհունակութիւն պատճառեցին չատ մը ունեւորներու նշանաւոր նուէրները, սակայն անոնց ըրածը ըստ ինքեան արժէք մը չունի, որովհետեւ ինչ որ տուին իրենց համար զոհողութեան առիթ մը չէր. իրենց պէտքն ալ ունէին, իրենց ուրիշներէ զոր Աստուծոյ կ'ընծայեն, մինչ Աստուծոյ կ'ուզէ որ իրեն հաճելի ըլլալ ուզողը, զոհողութիւն մը յանձն առնու իրեն համար, և իր սիրոյն ղրցմամբ բան մը նուիրած ըլլայ, և ոչ թէ ուրիշներէն ստացած պատուէր։ Եթէ դուք ալ լաւ դիտեցիք՝ նուիրատուներուն կարգին խեղճ կին մէն ալ եկաւ և երկու լումայ նետեց։ Այն խեղճը իւր անկարժեշտ ունունդին, իւր կեանքին զոհողութիւնը ըրաւ, որ կարենայ գանձանակի օրէնքը լրացնել. թերեւս օր մը պիտի չուտէ, թերեւս կարենար մի բան պիտի ղրկուի, երկու լումայն իրմէ ղրկելով և առաջին նուիրեալով։ Ահա ճշմարիտ նուիրատուութեան օրինակ մը, ահա Ա տուծոյ հաճելի գործ մը, ահա՛ չքնաղ և զօրաւոր առաքինութիւն մը, ինչ որ չճշմարտուիր իրենց ուշադրէն նուէր տուողներուն վրայ։ Աստուծոյ տրուած նուէրին արժէքը գումարին նիւթական չափը չէ, այլ զոհողութեան չափն է. անոր համար այն տաւաղիկ այրին նուէրը, իրօք չատ ուշի և չատ մեծ է, քան թէ հարուստներուն նշանաւոր գումարները։ Ողորմութեան արդիւնքը համեմատական վրայ հիմնուած է»։

Այդ միջոցին ներքնապէս կը կապուէր ցիչ առաջ (յօդ. 229) բացատրուած կեղծաւորներուն ընթացքին հետ և հարկաւ նոյն ապաւորութեան ներքեւ էր, որ Յիսուս հարկ տեսաւ այրիին նուէրին մասնութիւնը տալ իւր աշակերտներուն։ Ուրիշ անգամ ալ Յիսուս փողով և թըմբուկով ողորմութիւն տուողները խայտառակած էր (Մատթ. Զ. 2), և սա անգամ ալ գործնական օրինակով մը՝ միւնոյն ակզբունքը կը ասրվեցնէր։

232. ՀԵԹԱՆՈՍ ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐ
Յովհ. ԺԲ. 20—22

Միլանկեալ դիպուած մը կը յիշէ Յովհաննէս, որ թէպէտ պատահական կ'երեւի, այլ խորհրդաւոր նշանակութիւն ունի։ Տաճարին մէջ հաւատքեան խանդաղութեան մէջ կային հեթանոսներ ալ, որոնք Երուսաղէմ եկած էին Զատկին առթիւ, Հրէից Աստուծոյն ուխտը կատարել և Նովոյի տաճարին երկրպագութիւնը ընել։ Յիսուսի այն օրուան ըրածներն ու ըսածները իրենց ալ մատրութիւնը և հետաքրքրութիւնը գրաւած էին, իրենք ալ փափաքեցան մօտենալ հրաշագործ մարդարէին և անոնցագական վարդապետին, իրենք ալ իրենց վերաբերեալ խրատները լսել, և անոր չնչաւորիկ կարողութենէն օգտուիլ։ Բայց իրենք տաճարի արտաքին գաւիթին, հեթանոսաց Դուիթ կոչուած բակէն անդին չէին կրնար անցնիլ, մինչ Յիսուս տաճարի ներքին գաւիթին մէջ կը խօսէր, ուստի պէտք ունեցան Յիսուսի լուր հասցնել որ իրենց քովը ալ գայ։ Այդ առաջարկը Յիսուսին հասցնելու համար դիմեցին երկաստաներէն մէկուն, Բեթսայիդացի Փիլիպոսին, և ոչան ազաչել, «Տէր, կամիմք զՅիսուս տեսանել։ Կ'աղաչենք, Տէր, մենք ալ կը փափաքինք քու վարդապետիդ մօտենալ, խօսածը լսել, ազօթքը առնել. մեր կողմէն իրեն խօսէ, որպէս զի մեր քովն ալ դայ»։ Փիլիպոս չի համարձակիր ինք իր գլխուն այս տեսակ նոր առաջարկ մը Յիսուսին տանիլ. ուստի նախապէս իրմէ աւելի՝ Յիսուսին մօտ և անոր դիտումներուն աւելի տեղեակ ընկերի մը կ'ուզէ հաղորդել իրեն եղած առաջարկը, և իրեն քաղաքացւոյն Բեթսայիդացի Անդրէասին կը դիմէ։ Երկուքը կը խորհրդակցին, և ի միասին Յիսուսի կը ներկայանան, և հեթանոս ուխտաւորներուն փափաքը կը յայտնեն, թէ դուրսը կեցող հեթանոս ուխտաւորներէն ոմանք կը խնդրեն որ քեզ տեսնեն և իրենց ալ խօսիս։ Այս չատ է աւետարանին պատմածը, բայց բազմադիմի են այդ միլանդպին չուրջը յուզուած պատմական խնդիրները, զորս մենք ալ գոնէ հասարակաց հարկ կը զգանք քաղել։

Ինդիր է թէ ո՞րը տեղի ունեցաւ այդ միլանդեալը։ Միայն Յովհաննէս զայն կը յիշէ Յիսուսի հանդիսապէս Երուսաղէմ մտնելէն անմիջապէս եաքը, որ կիրակի օր տեղի ունեցաւ, և աշակերտներուն ոտաբները լուալէն անմիջապէս առաջ, որ կատարուեցաւ հինգշաբթի երեկոյ. և բնաւ ժամանակագրական պարագայ մը չաւելցներ։ Այս պատճառով աւետարանի մեկնիչներէն ոմանք կիրակի, ոմանք երկուշաբթի, և ոմանք երեքշաբթի երեկոյին հանդիպած կը դնեն հեթանոսներու միջադէպը։ Մենք այդ վերջիններուն տեսութիւնը նախընտրեցինք, որովհետեւ կիրակի երեկոյ, երբոր Յիսուս տաճար հասաւ, արդէն «իր երեկոյցեալ ժամն» (Մարկ. ԺԱ. 11), և նոր գործողութիւն ասան չէր մնացած (յօդ. 212)։ Երկուս չարթին համար որ և է հաւանականութեան նշան չկայ. մինչ երեքշաբթին համար, կը դիտանք, որ Յովհաննէս ոմն միջադէպին յարակցեալ մասերը պատմելէն եաքը, կ'աւելցնէ յայտնապէս թէ Յիսուս «Զաքաւ թաքեալ ի նոցանէ» (Յովհ. ԺԲ. 36), և այս պարագան ուրեքչաշաբթի երեկոյին կը պատահի, երբ Յիսուս վերջին անգամ ժողովուրդին հանդէր, և այլ եւս ժողովուրդին մէջ չմտաւ։

Թէ ինչո՞ւ առաջ Փիլիպոսին և ոչ ուրիշի մը մօտեցան, մեծ խնդիրի նիւթ չէ. թերեւս պատահաբար անիկայ տեսան Հեթանոսաց Դուիթէն անցած ատենը, կամ թէ անոր հետ որ և է նախընթաց ծանօթութիւն ունէին, կամ թէ Փիլիպոս Թերեւս օտարներու հետ տեսակցութեան և միջնորդութեան պաշտօն ունէր, ինչպէս Յովհաննէս Մկրտչի պաշտօնը կը վարէր (Յովհ. ԺԲ. 6)։ Աւելի մատդրութեան արժանի է Փիլիպոսին առանձին չնամարձակելով Անդրէասին դիմելը։ Գանի քանի անգամներ դիտեալ ուած ենք թէ Յովհաննէս և Զեբեդեան եղբայրներ Յիսուսի աւելի մերձաւոր քառեակ մը կը կազմէին, որով աւելի համարձակութիւն ունէին, և Յիսուս երբեմն անոնք կը զատէր և իրեն հետ կ'առնէր։ Իսկ Փիլիպոս երկրորդ քառեակին մէջ էր, և առաջին քառեակէն մէկը իրեն խորհրդակից և ընկերակից չառած՝ չհամարձակեցաւ այսպիսի սաղարթակ առաջարկ մը Յիսուսին խօսիլ։ Երկուսաններուն երեք քառեակները իր տեղը բացատրած ենք (յօդ. 58)։

Գլխաւոր խնդիրն է թէ ո՞լք ոմանք և ո՞ր ազգէ էին այդ հեթանոսները։ Որովհետեւ աւետարանի մէջ ուրիշ հեթանոսաց լիշատակութիւն չկայ, և աւետարանիչներն ալ, և երբ աւետարանը կը գրէ թէ «Յիսուս պատասխանի եւ նոցա և ասէ», հարկ չկայ միայն երկու առաջարկութիւն ընող առաքեալները իմանալ, այլ բովանդակ առաքելական խումբը։

«Այդ լուրը, կ'ըսէ Յիսուս, այդ խնդրուածը զոր ինձի կը հաղորդէք, ձեզ ալ պէտք է համոզէ, թէ Երկնից Աքքայութեան լրանալուն և Որդւոյ Մարդոյ փառաւորելուն ժամանակը հասած է։ Բայց երբ ձեզի փառաւորութեան վրայ կը խօսիմ, չըլլայ թէ տարբեր միտքերու երթաք և աշխարհային կերպով իմանաք. իմ փառաւորութիւնս ցորենի հատին փառաւորութիւնն է, որ մէկ հատիկէ կը շատնայ. կը ծլի, կը ծաղկի, հասկ կը կապէ, և շատ արդիւնք կը պտղաբերէ։ Սակայն այս փառաւորութեան համար, պէտք է որ ցորենի հատիկը հողին մէջ թաղուի ու մեռնի. իւր փառաւորուիլն իւր իսկ լմննալովը և կատարելով կը կատարուի։ Այդպէս է ինձի համար ալ, ամէն մարդու համար ալ, մինչեւ որ մարդ իւր անձը չկորնցնէ, դարձ չչարիր ու չփառաւորիր. եթէ այս աշխարհիս մէջ կը մեռնի ու կը կորսուի, յաւիտենական աշխարհին զարն պահած կ'ելլայ։ Այդպէս է իմ փառաւորութիւնս որ ես մեռնիմ կ'երթամ, և իւր թէ կը կորսուիմ, բայց իմ մահուանս արդիւնքն է իմ փառաւորութիւնս։ Ինչպէս ես, անձկ ալ իմ հետեւողներս։ Ոչ որ իմ աւետարանս կ'ընդունի ու ինձի կը հետեւի, նա ինձի նմանած կ'ելլայ, և եթէ այս աշխարհին մէջ իւր անձը կը կորնցնէ, յաւիտենական աշխարհին մէջ ինձի հետ փառաւորութիւն կը ստանայ։ Վասն զի ես և ինձի հետեւողը պէտք է որ միասին ելլանք. ո՞ւր որ և ի՞նչպէս որ ես կ'ելլամ, նոյն տեղ և նոյնպէս կ'ելլայ հաւատարմութեամբ ինձի հետեւողը և իմ աւետարանին պաշտօնեան։ Երկնաւոր Հայրը որ զիս կը սիրէ, իմ աւետարանիս պաշտօնեային ալ կը սիրէ, և ինչպէս զիս կը պատուէ ու կը փառաւորէ, նոյնպէս ալ իմ աւետարանին պաշտօնեան կը պատուէ ու կը փառաւորէ։ Սակայն այդ փառաւորութիւնը, որչափ և ընդունելի հոգեկան տեսութեամբ, նոյնչափ ալ ծանր է մարդաւոր դպրութեամբ. չարչարանք և մահ թեթեւ չեն մարմնոյ զգացմանց համար։ Անոր համար այս վայրկեանիս ես ալ իմ մէջ դժուարին պայքար մը կը զգամ. միտքս ուրուս չփոթած են. կը տեսնեմ ապրդիւնքն ու փառաւորութիւնը, բայց կը զգամ փշրան ու նեղութիւնը։ Բայց ինչ ընեմ, ինչ ըսեմ։ Մի՞թէ խնդրեմ Երկնաւոր Հօրմէ, որ այս դժուարին կացութենէն զիս ազատէ, որ այս նոր տեսակ փառաւորութենէն զիս խնայէ, որ պատրաստած չարչարանքները և մահը ինձ հեռացնէ։ Բայց չէ՞ որ այս նպատակով աշխարհ եմ եկած, այդ նպատակին համար մինչեւ հիմայ եմ աշխատած, այդ նպատակին լրման համար ալ այսօր այս ժամուս այս տեղ կը գտնուիմ»։

Ինչ մը կը լուէ Յիսուս այդ օրագրուչ խօսքերէն եաքը, պահ մը ինքն իւր մէջ ամփոփուած՝ աչքին առջեւ կը բերէ այդ երկիւղալի ճանապարհը, այդ տաժանակիր փառաւորութիւնը, այդ փառաւորելութիւնը։ Եւ կարենս երկար վարանումն յանկարծ սթափղի մը պէս, աչքը կը բարձրացնէ դէպի վեր, ձեռքերը կը պարզէ դէպի երկինք, և ամբոխ և հասատուն ձայնով մը կը գոչէ. «Հայր, փառաւորեա զանուն քո։ Հայր Երկնաւոր, քու անունդ փառաւորուի, քու փառաւորութիւնդ յաղթէ, իմ չարչարանքս ու մահս ըլլայ իմ փառաւորումն ալ. որ է աւետարանին քարոզութիւնը և քարոզութեան առթածումը։»

234. ԵՐԿԻՆՔԷՆ ԵԿԱԾ ՁԱՅՆԸ.
Յովհ. ԺԲ. 23—33

Հապա՞ թէ Յիսուս այդ հառաչանքը կ'արձակէ, և հաստատուն միտքով չարչարանց և խաչի յանձնառութիւնը կ'արտայայտէ, որ յանկարծական ձայն մը կը հնչէ երկինքէն, տեսակ մը երկինք դառնալու նման ձայն մը. բայց սովորականէն տարբեր և խորհրդաւոր նշանակութիւն ունեցող ձայն մը։ Իւրաքանչիւր ժողովուրդը չիմացաւ, բայց նշանակաւոր բան մը ըլլալը ամէնքը կասկածին, և ոման ըսել թէ երկինքէն հրեշտակ մը էր որ Յիսուսի հետ խօսեցաւ։ Իսկ հասկանալութեան սգալով մեկնութիւն տալ ուզողներ կ'ըսէին. թէ սովորական որոտում մըն է, նշանակութիւն ունեցող բան չէ։ Յիսուս միայն իմացած էր ձայնին իմաստը, որ պատասխան էր իւր հառաջանքին. «Հայր. փառաւորեա զանուն քո», որուն Երկնաւոր Հայրը այդ դպալի նշանով և լեռնի ձայնով կը պատասխանէր. «Եւ փառաւոր արարի, և դարձեալ փառաւոր արարից։ Ինչպէս որ մինչեւ հիմայ ամէն պարագայի մէջ ըրի, այնպէս ալ ապէ եաքը աւետարանի քարոզութեան և աւետարանչ քարոզողներ յաղողութեան և փառաւորութեան հասնելու պիտի ըլլան, և Երկնից Աքքայութեան փառաւորութիւնը պիտի պատրաստեն»։

Երբոր տեսաւ Յիսուս որ ձայնը լսողներ տարբեր կերպով կը մեկնեն, և ճըշմարտութիւնը ծածկելու ճիգեր կը թափուին, պարտք սեպեց իսկութիւնը բացատրել և ըսաւ. «Եկած ձայնը աւելի ձեզի համար է քան թէ ինձի համար, որովհետեւ Երկնաւոր Հայրը աւետարանի յաղողութիւնը ու փառաւորութիւնը կը վստահացնէ, և կ'ապահովցնէ որ այն դիւական խաբէութիւնը՝ որ աշխարհի վրայ բարոյապէս տարածուած է և աւետարանի տարածման դէմ ամէն ջանք կ'ընէ, նա այլ եւս դատապարտուած ու մերժուած է, և աւետարանի դէմ հակառակութիւնը պիտի չյաղթի. և ինչ չափ որ ալ ես չարչարանաց և մահուան պիտի ենթարկուիմ, և երկրէն վեր բարձրանալով պիտի մեռնիմ, ռամկին բարձրանալովս ամէնքը ինձի պիտի քաշեմ, և մեռնելով ամէնուն հոգեւոր կենդանութիւն պիտի տամ»։

Երկրէն վեր բարձրանալով մահը կանխէն ալ Յիսուս յիշած էր Նիկոդիմոսի հետ խօսած ատեն երեք տարի առաջ (Յովհ. Գ. 14), և յիշած էր անապատին մէջ բարձրացած պղինձէ օձին օրինակը։ Հարկաւ ուրիշ տեղեներու մէջ ալ օտիպ կրկնած էր նոյն բացատրութիւնը։ Նմանութիւնը կը պատասխանէր խաչին մահուան, որուն վրայ կը բարձրացնէին ու կը կախէին մահուան դատապարտուածը, որ երկրէ վեր ելած և կերպով մը օդին մէջ կախուած կը մեռնէր։ Այս անգամ ալ ժողովուրդին դժուար չեղաւ Յիսուսին միտքը հասկնալ, և երկրէ բարձրանալու, առակաւոր բացատրութեան ներքեւ իմանալ խաչելութեան մահը։ Ոչ միայն ուսուցարանին է որ Յիսուսի խօսքերը մեկնելով կ'ուզեն թէ այս խօսքերով Յիսուս իւր մահուան կերպը իմացուցած կ'ըլլայ, այլ և ժողովուրդն ալ Յիսուսի ուզած տարբերութեամբը կ'իմացներ, թէ անոր միտքը լաւ հասկցած է։

ՊՆՆԱՍԻԷՐ

ՄԱՆՉ ԵՒ ԱՂՋԻԿ
ԽԱՌՆ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Մանչ և աղջիկ խառն կրթութեան դրութեան Աւստրիոյ մէջ մինչեւ որ ասպիսի ընդհանրացած ըլլալը տեսնուեցաւ նախորդ երկու յօդուածներէն։ Ներկայ յօդուածովս ալ, զոր կը թարգմանեմ Հէնրիէթ Հերցֆելդերի «Երկու տեսակ հմտարաս կրթութիւնք» անուն գործէն, ընթերցողը պիտի տեսնէ թէ խառն կրթութիւնը մինչեւ որ ասպիսի ընդհանրացած է ուրիշ երկիրներու մէջ, մանաւանդ այն երկիրներու մէջ, ուր այդ դրութեան յարատեւ գործադրութեամբ, կարեւոր արդիւնքներ յառաջ բերուած են։

Ն.-ին ըսենք թէ Եւրոպայի մէջ ամենուրեք բարձրագոյն վարժարաններու դռները բաց են կանանց առջեւ։ Պելճիքայի, Դանիոյ, Ֆրանսայի, Իտալիոյ, Շուէտի և Զուիցերիոյ մէջ կիները կրնան հետեւիլ երեք Ֆաքիւլդեներու (բժշկութիւն, փիլիսոփայութիւն և իրաւաբանութիւն)։ Դանիոյ և Հոլանտայի մէջ տասնամեայ աղջիկներուն ալ բաց է անոնց առջեւ։ Հէլսինկֆորի մէջ, ուր կայ Ֆինլանտայի միակ համալսարանը, անօրէնին թոյլատրութիւնը պէտք է կանանց համար և այդ ալ առանց դժուարութեան կարելի է ձեռք բերել։ Անգլիոյ, Սկովտիայի և Իրլանտայի մէջ կիները կրնան ամէն համալսարաններու ուսանող հանուիլ, բայց Օքսֆորտի և Քէմպրիճի երկու գլխաւոր համալսարանները ասպիսան կամ պիտան չեն տար շրջանաւարտ կին ուսանողներուն։ Գերմանիոյ քանի մէկ համալսարաններն ալ՝ միայն կ'արձանագրեն իրենց կին ուսանողները, միւսներուն մէկ կին ուսանողներն ունին. դեռ են, և մէկ քանիին մէջ ալ հրապարակային դասախօսութեանց մասնակցութիւնը ուսուցչապետին հաճութենէն կախում ունի։ Աւստրիա-Հունգարիոյ մէջ կիները բժշկական և փիլիսոփայական ֆաքիւլդեներու մէջ միայն կ'ընդունուին։ Մինչեւ մարդ վարժարաններու մէջ վիճակն այնչափ նպաստաւոր չէ տակայն։ Գերմանիոյ մէջ խառն կրթութիւնը կը գործադրուի Գիւրդէնպերկի մէջ (33 տեղ) Պաւէնի (20), Հէս-Տարմշդատի մէջ (20), Օլդենպուրկի մէջ (4), Անհալդի (6) և Հանաուրկի մէջ։ Այլոց Լոբէնի մէջ աղջիկները կ'ընդունուին մանչերու յատուկ վարժարաններէ։ Այս մասին կարեւոր և օրինակելի գիրք մը ունի Պասէնի մեծ դպրութիւնը, ուր 1905 տարուան միջոցին 15 քաղաքներու մէջ 79 աղջիկներ մանչերու վարժարաններ, 10 քաղաքներու մէջ ալ 59 աղջիկներ մանչերու բէալական վարժարաններ, 7 քաղաքներու մէջ 62 աղջիկներ մանչերու բէալական բարձրագոյն վարժարաններ և 24 քաղաքներու մէջ ալ 551 աղջիկներ 6 և 7 դասարաններ ունեցող բէալական վարժարաններ կը յանձնէին։ Բրունսվիկի մէջ սակայն դրութիւնը չատ հաղուադէպ է. այդ ալ մասնաւոր վարժարաններու մէջ կայ միայն։ Խառն կրթութիւնը Գերմանիայէ աւելի տարածուած է Ֆինլանտայի մէջ։ Խառն դասախօսութեան առաջին փորձերը 1883ին սկսած են հոն, Շուէտի օրինակին հետեւելով, և այդ դրութիւնը 23 տարի չարունակաբար գործադրուելով հոն, ժողովուրդն այն աստիճան սիրած է զայն որ յատուկ հակառակորդներն իսկ սկսած են անոր յարիլ։ Ֆինլանտայի մէջ 45 վարժարաններ կան որոնց մէջ 5300 աշակերտներ մանչ և աղջիկ խառն կը կրթուին. աղջիկներուն թիւը աւելի է մանչերէն և ուսուցչական մարմինն ալ կը բաղկանայ այրերէ ու կիներէ։ Աշակերտները միտիս ու անկեղծ ընկերակցութեամբ կը վարուին իրարու հետ և մանչ ու աղջիկ գրեթէ հաւասար կարգութիւն մը կը ցուցնեն։ Խառն կրթութիւնը Շուէտի մէջ աւելի հին է քան Ֆինլանտայի մէջ. միայն թէ հոն բարձրագոյն վարժարաններու մէջ ընդհանրացած չէ այդ դրութիւնը և միմիայն խառն կրթութեան դրութիւնը ընդունող վարժարանը 1876ին բացուած է հոն։ Խառն կրթութիւնը Շուէտի մէջ սա համոզումն յառաջ բերած է թէ այդ դրութիւնը արդիւնաւոր ընելու համար, պէտք է կարելի եղածին չափ կանուխէն, մանկական տարիքին մէջ գործադրութեան դնել զայն և չարունակել անընդհատաբար։ Նշանաւոր կնոջ մը հետեւեալ անձնական նամակը կը հաստատէ այդ դրութեան օգտակարութիւնը.

«Լուսագոյն ընտանիքի մայր մը կը ճանչնամ, որ 12 աղջիկ ունէր, զորս վեց վարժարաններու մէջ բաժնած էր երկրկու։ Այդ մայրը ըսաւ ինձ թէ իր այն երկու աղջիկները զոր սամսոյա կը ղրկէ (խառն կրթութեան վարժարան) չատ լաւ կրթուած էին, և տեսած էր թէ այդ աղջիկները ամէն օր մանչ ընկերներու հետ յարաբերութեան մէջ դանուելով ոչ ոսում չեր իրենց «իգական չնորհ»ը։

Նորվեկիոյ մէջ 20 տարիէ ի վեր է որ խառն կրթութեան դրութիւնը կը գործադրուի. թէ՛ ծնողները և թէ՛ ուսուցիչները չատ գոհ են այդ դրութենէն. որովհետեւ ո՛չ բարոյական և ո՛չ ալ տարիք ոեւէ տեսակէտով ամփոփելի հետեւանք մը ունեցած չէ բնաւ։ Խառն կրթութեան դրութիւնը գործադրող վարժարաններու մէջ չատ մեծ է աղջկանց թիւը։ Դանիոյ մէջ այս դրութիւնը ի սկզբան չատ մեծ ընդդիմութեանց բաղխելով հանդերձ, վերջապէս գործադրուած է պետական բարձրագոյն վարժարաններու մէջ։ Դանիացիները իրենց կարծիքներուն մէջ բաժնուած են այս մասին. չատեր կը վախնան թէ խառն դասախօսութեամբ աղջկանց միտքը չատ կը լոգնի. բայց բարոյականն վնասներու տարբերութիւն մը ոչ ոք ըրած է։

Անգլիոյ մէջ օրինական արգելք չկայ խառն կրթութեան դէմ, բայց այդ դրութիւնը չատ սահմանափակ է, մանաւանդ բարձրագոյն վարժարաններուն մէջ։ Անգլիական կառավարութեան մէկ պաշտօնական վիճակագրէն կը տեսնուի որ 1897ին 6209 բարձրագոյն վարժարան կար Անգլիոյ մէջ որոնց 1958ը մանչերու, 3173ը աղջկանց և 1078ն ալ երկու տեսերու համար։ Խառն կրթութեան դրութիւնը գործադրող վարժարանները և մասնաւոր հասատաբերութիւնները և անոնց աղջիկ ուսանողներու թիւը սակաւ է։ Իրլանտայի մէջ խառն կրթութեամբ վարժարան չկայ գրեթէ, մինչ Սկովտիոյ մէջ ընդհանրապէս ամէն վարժարան այդ դրութեամբ կը վարուին։

Հոլանտայի մէջ խառն կրթութիւնը դասախօսութեան գլխաւոր ձեւն է. և այդպիսի վարժարաններու ուսուցչական մարմիններն ալ խառն են նոյնպէս. ուսուցիչներու երկու հինգերորդը կին է։ Աղջկանց բարձրագոյն վարժարաններ կան թէեւ, բայց խառն դասախօսութեամբ կառավարուած վարժարաններ իրենց լաւ կազմակերպութեամբը կը մրցին անոնց հետ։ Իսկ զուիցերիոյ մէջ մեծ տարբերութիւններ կան այս մասին, վասն զի իր 25 նահանգներուն իւրաքանչիւրը տարբեր կարգադրութիւն մը ըրած է։ Զուիցերիոյ նահանգներուն մեծ մասին մէջ թէ՛ խառն և թէ անջատ կրթութեամբ վարուած տարրական վարժարաններ կան. իսկ խառն երկրորդական վարժարանները միայն 15 նահանգներու մէջ կան։ Զուիցերիոյ մէջ խառն դասախօսութեան բուռն հակառակորդները կին ուսուցիչներն են, որոնք իրենց նիւթական չատ անձուկ վիճակին հետեւանքով կը վախնան որ խառն կրթութեամբ վարուած վարժարաններու թիւը սաստանալով մի՛ գուցէ այր ուսուցիչները ուսելու հաց չթողուն իրենց։ Բայց Զուիցերիոյ մանկավարժներուն փորձառութիւնը կը հաստատէ թէ խառն կրթութիւնն արդիւնաւոր եղած է միշտ։ Իտալիոյ մէջ խառն կրթութեան դրութեան առաջին փորձը կատարուած է Նաբոլիի Ռումբերթո Ա. բարձրագոյն վարժարանի մէջ։ Ամենայն դիւրութեամբ կարելի է տեսնել թէ ինչպէս ամենայն ազգերու մէջ խառն կրթութեան դրութիւնը գործադրուելու ուղղութեամբ մեծ քայլեր առնուած են։ Ինչպէս ամենայն ազգերու մէջ ալ ուսուցչական մարմինները ամենայն ազգերու մէջ ալ խառն կրթութեան դրութեան

ձրագոյն վարժարանին մէջ, և զարմանալի յաջողութիւն մը ունեցած է։ Այս փորձին վրայ հանրային կրթութեան պաշտօնական տեղեկագրին մէջ ըսուած է թէ.— «Այս հաստատութեան աշակերտներն նոյնչափ փութաջան և հնազանդ եղած չէին, որչափ այն ատենէն ի վեր որ աղջիկները մասնակցեցան ուսմանց։ Անոնց ներկայութիւնը վարժարանին մէջ ոչ միայն բարձրացուց մանչերուն բարոյական զգացումը, այլ և ազատեցուց անոնց աչխատասիրութիւնը։ Այս վիճակը համոզում գոյացուց թէ հարաւային դաստաններու մէջ կիմնազիոնի և երկրորդական վարժարաններու մանչ և աղջիկ աշակերտները, առանց վտանգի և ընդհակառակն, փոխադարձաբար օգտակար ըլլալով, պիտի կրնան ուսանիլ միևնոյն սենեակին մէջ և միևնոյն ատեն»։

Հռոմայեցի Տիկին մը ալ սապէս գրած է այս խնդրոյ մասին.— «Մնողք գանգատելու պատճառ չունին, և բացարձակապէս խառն կրթութեան կողմն են։ Այս դրութիւնը բարոյականի մասին լաւ ազդեցութիւն ունի, վասն զի առալ երկու սեռերն ալ կը ջանան ղերար յարգել։ Աղջիկները ինքնաբերաբար աւելի լուրջ և բարոյաւոր կ'ըլլան։ Աղջկանց մէկ քանի կիմնազիոններ կան, ուր ծնողքներն ու աշակերտները աւելի կը նախընտրեն խառն դաստիարակութիւնը, որովհետև ասիկա աւելի լուրջ հանգամանք մը կուտայ ուսումնառութեան։»

Ֆրանսայի մէջ թէեւ ցանցառ փորձեր եղած են այս մասին, բայց վանական ազանդական կրթութիւնը հակառակած է անոր։ Բարձրակի մէջ չատ դանդաղ կերպով յառաջացած է այդ. իսկ Սպանիայի մէջ, ուր կղերամատութիւնն ու պապանդականութիւնը խարսիսա արմատացած են, դեռատի աղջկանց ներելի չէ քնաւ մանչ ուսանողներուն հետ միասին դասախօսակիլ։ Ամերիկայի Բողոքական և Կաթոլիկ եկեղեցական դպրոցներէ զատ ամբողջ աշարական նախակրթարաններուն մէջ խառն կրթութիւնն ընդունուած դրութիւնն է։ Մէկ քանի բացառութիւններէ զատ հանրային միջնակարգ վարժարաններու մէջ ալ ընդունուած է այդ դրութիւնը։ Մասնաւոր վարժարաններուն կէսէն աւելիին մէջ ալ խառն կրթութեան դրութիւնը կը դործադրուի։ Բարձրագոյն բարձրարաններէն 378ը խառն և 269ը անջատ կրթութեան դրութիւնն ընդունած են։ Ամերիկեան խառն կրթութեան արդիւնքը թէ՛ մասնաւորական և թէ բարոյական տեսակէտով լաւագոյն եղած է և Ամերիկայի մէջ կանանց այնքան աւելի ունեցած գերակշիռ դիրքին պատճառն ալ ա՛յլ թէ մանչ ու աղջիկ խառն կրթութեան դրութիւնն է, այլ՝ ամերիկեան ընկերականութեան մէջ կնոջ պատմական բացառիկ դիրքը։ Ֆլիոռիդ, այդ թեթեւամիտ կամ զգայական սիրաբանութիւնը, ուրիշ ամէն տեղէ աւելի Ամերիկայի խառն կրթութեամբ վարուած վարժարաններուն մէջ նեղազ է։

Վերջապէս յիշենք Սգոքոլմի «ատմոքոլոգի (խառն վարժարան) անօրէնին կարծիքը խառն կրթութեան դրութեան վրայ.— «Ինծի համար անըմբռնելի է թէ ինչո՞ւ համար կը մտիրնք կարծել թէ մեր մանչերն ու աղջիկները, մանաւանդ լաւագոյն ընտանիքներունը, խառն վարժարանի մը մէջ գտնուած ատեն անբարոյական կ'ըլլան։ Աւելի մեր երիտասարդութեան, մեր ընտանեկան կրթութեան և մեր դպրոցներուն համար խղճութեան նշան մը չէ՞։ Ես չեմ լսած քնաւ թէ պատանեկի կամ աղջկան տարիքը բարոյականի տեսակէտով վտանգաւոր տարիք մը եղած ըլլար։ Ընդհակառակ այդ տարիքին մէջ է որ մարդկային էակը, բնականէն, իր կեանքին ամէնէն աւելի մաքուր շրջանին մէջ կը գտնուի։

«Ձլմաքիտ է որ իրարմէ հեռու ապրիլը, նորութեան հետաքրքրութեանը ազդակներ են, որ կ'արթնցնեն տեռային գիտակցութիւնը և դայն արթուն կը պահեն միշտ։ Խառն վարժարաններուն մէջ երկու սեռերուն միջեւ հետաքրքրութիւնը թերեւս նուազի և հանդարտի, քանի որ երկու սեռերն ալ միևնոյն ատեն մօտէն կը ճանչնան իրարու յատկութիւնները, ինչ որ պատճառ մըն է բարոյականի ամրացման։ Մանչը վար կը դնէ բնականին դէմ ունեցած յարգանքի պակասութիւնը, կը մեղմացնէ իր խօսքերուն ու վարմանց մէջ ունեցած կոշտութիւնը և աղջիկն ալ դիւրադարձութիւն և ազատութիւն կ'առնէ և կը ճանչնայ կեանքը աւելի լրջութեամբ, և աղջկան յատուկ վարժարանին մէջ գտնուած ատենէն աւելի։ Ուսուցչական մարմինը, որու մէջ կան թէ՛ այրեր և թէ կիներ, ճշմարիտ մարդկային վարմունք մը կը ցուցնէ անոնց։ Խառն վարժարաններու մէջ գտնուած ոգին ու չնչաշունչը բոլորովին տարբեր է անջատ կրթութեամբ վարուած վարժարաններուն ոգէն։ Վերջապէս խառն վարժարանը, բարոյականի տեսակէտով և այս ամէն պատճառներով, կը կատարէ իր գեղեցկագոյն պարտաւորութիւններէն մին, այն է՝ յոգի ազատութեանց դէմ փոխանակ ազդելու, անոնց մնացեալներուն առաջքը առնել։

ՄԵՆՆԱՔ

ՖՐՈՒՏԱՏՐԱԿԱՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ԴԷՈՐԳ Ճ. ԼԻԻԼԵԱՆ

Այն քերականութեան մէջ հարթուած են անգլիերէն լեզուի բոլոր դժուարութիւնները։ Հնչման կանոնները հիանալի են պարզապէս։ Ամէն կերպով յանձնարարելի դասագիրք մըն է բոլոր անոնց որ կ'ուզեն սորվիլ և ուղիղ սորվիլ անգլերէն լեզուն։

Գին՝ 15 ղրշ.։ Բոթայով՝ 17 ղրշ. (փոխարէն նամակագրելու մը կ'ընդունուի)։

Բրօֆ. Վ. Ճ. Ճակրեան էֆ.ի Անգլ.-Հայերէն բառարանին երկրորդ տպագրութիւնը 50 ղրշ. (կամ 50 հատ 1 ղրշ.նոց նամակագրելով)։ 12—7

Գիտմ՝ Յակոբ Մ. Որսական Գրատուն, Մարզուան

ԱՌՏՈՒՆ ՅՈՒՇԱՏԵՍ

Սովորական թուղթը երբ պաղեղի զորաւոր լուծոյթի մը մէջ երկու անգամ թաթխուի, չորիր։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Պ. ՏԷԼՔԱՍԷ ԵՒ ՍԻՐՍԼԻՐ ՀԱՄՍԶԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ

Նէօրնէլ Ռիվիու հետեւեալը կը հրատարակէ Պ. Անրէ Մէվիի ստորագրութեամբ.

Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին ատեն Գերմաններէ, ուզելով դէպքերէն օգտուիլ, ծրագիր մը յղացան Գերմանիոյ, Ֆրանսայի ու Ռուսիոյ միջեւ համաձայնութիւն մը գոյացնելու, այն յոյսով որ Անգլիա պիտի հարկադրուէր մատնելու թէ իրեն համար բարեպատեհ պիտի չըլլար հաշտութիւն կնքել։ Գերման կառավարութիւնը նոյն իսկ օգտուեցաւ Ռուսիոյ այն ատենի արտաքին գործոց նախարար Մուրավիէվ կոմսին Բարիզ այցելելէն, քանի որ կոմսը մեծ համակրութիւն կը վայելէր Պերլինի մէջ, ուր պիտի երթար՝ այդ խնդիրը երեւան հանելու։ Մուրավիէվ կոմսին առաջարկութիւնը սկզբունքը պարզ միջնորդութիւն մըն էր միայն՝ նպատակ ունենալով վերջացնել հարաւային Ափրիկէի պատերազմը։ Պ. Տէլքասէ մեծ խնամութեամբ և համակրութեամբ ընդունեց այդ առաջարկութիւնը, բայց միևնոյն ատեն վերապահութեամբ գործեց. բանակցացաւ յայտարարելով որ Ֆրանսայի ուսանելիութիւնները կը պահանջէին մասնակցելու այն ամէն ջանքերուն օրոց նպատակն էր խաղաղութիւնը պահպանել կամ վերահաստատել աշխարհի մէջ։ Այդ փոքրիկ, սակայն, հաճելի չերեւցաւ Գերմանիոյ, վասն զի Մուրավիէվ կոմսին այցելութեան արդիւնքը մխիթարական էր։ Մէկ քանի ամիս ետքը կայսրը Պերլինի առաջնորդաց Օսքէն Սաքէն կոմսին հետ խորհրդակցեցաւ Անգլիոյ երկրակալութեան քաղաքականութիւնը վերջ մը տալու։ Ռուս կառավարութիւնը, 1900ի առաջին ամիսներուն, Բարէզի իր դեսպանին միջոցաւ ծանոյց Ֆրանսայի թէ արամադիր է վերսկսիլ և շարունակել Մուրավիէվ կոմսին կողմէ եղած առաջարկութեանց վիճաբանութիւնը, մանաւանդ անոր համար որ հարաւային Ափրիկէի մէջ անգլիական դէնքերուն ստրած յաղթութիւնները այդ տէրութիւնը անչուշտ արամադիր պիտի ընէրէն հաշտութեան ձայնը լսելու։ Պ. Տէլքասէ առար պատասխանեց՝ կրկնելով նախապէս ըրած իր յայտարարութիւնները, բայց չեշտելով իր վերապահումը Գերմանիոյ հանդէպ, ինչ որ իրեն կը պարադրէր Գերմանիոյ երկրորդի քաղաքականութիւնը։ Նաեւ պիտի կը դնէր որ Պերլինի մէջ ըլլալիքները միայն տեղւոյն ռուս դեսպան Օսքէն Սաքէն կոմսին կողմէ կատարուին։ Ռուսիոյ պահանջումը Պերլինի մէջ կատարուեցաւ որոշեալ պայմաններով, սակայն Օսքէն Սաքէն կոմսին կողմէ եղած առաջարկութեանց վրայ ուրիշներ ալ աւելցուցած էին։ Ֆրանսայի պատիւը կը պահանջէր որ առանց բացարձակապէս մերժուելու Պ. Տէլքասէի կողմէ,

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Ֆրանսայի Նրեսթ. ժողովին մէջ, երկուշաբթի օրը, բուռն վիճաբանութիւններ կատարուեցան արտաքին գործոց նախարարին այն առաջարկութեան վրայ, որով 400,000 ֆր.ի վարկ մը կը պահանջէր նախագահ Պ. Ֆալիէռի կողմէ սքանչելեան երկիրներու և Ռուսիոյ արաւելիք այցելութեանց համար։ Մայրագոյն ձախակողմէն Պ. Վայեան քննադատեց այդ ուղեւորութիւնը և առաջարկեց մերժել պահանջուած վարկը։ Պ. Վայեան այնքան չափազանցեց որ ատենապետին կողմէ խստիւ ի կարգ հրաւիրուեցաւ։ Վիճաբանութիւնը բուռնակ ասասկացաւ և վերջապէս արտաքին գործոց նախարար Պ. Բիլոն բեմը եկաւ և խստիւ բողոքելով Պ. Վայեանի խօսքերուն դէմ, յայտարարեց.

«Ժողովին երկասիրութենէն, քաղաքական ոգիէն և միջազգային պաշտաճութեանց մասին ունեցած զգացումներէն կը խնդրեմ կարեւորութիւն չտալ կատարուած վիճաբանութեանց և յայտնուած ընդդիմութեան։ Ռուսիոյ հետ Ֆրանսայի դաշնակցութիւնը միշտ հիմը կը կազմէ Ֆրանսայի արտաքին քաղաքականութեան։ Ո՛չ միայն կ'ուզենք մեր յարգանքներուն կողմէ մեզ կապուած ձեւովը շարունակել և անոր խաղաղաբեր ներշնչումը պահել, այլ նաեւ որոյն ենք զայն վեր բռնել մեր բոլոր վէճերէն և ամէն ջանք ընել զայն աւելի ամրապնդելու։ (Բազմաթիւ նստարանիներէ բուռն ծափահարութիւններ։) Ֆրանսայի նախագահին և Ռուսիոյ կայսր հանդիպումը մէկ արտայայտութիւնն է այդ քաղաքականութեան և կը զարմանամ թէ ինչո՞ւ միաձայնութեամբ չենք ծափահարեր զայն։ Խիստ պահն ժամանակի մը տեղի կ'ունենայ այդ հանդիպումը՝ հոատատելու մեր համաձայնութիւնը ռուս կառավարութեան և ժողովուրդին հետ. նաեւ ալխարի տալու նոր ապացոյց մը խաղաղասէր հանգամանքին համար մեր դաշնակցութեան, որ ոչ ոքի կրնայ մտանդութիւն պատճառել։ Հաստատած եմ որ կ'ըմբռնէք օգտակարութիւնը և պատշաճութիւնը այդ հանդիպումին, որ նորէն կը հաստատէ Ֆրանսայի ձեռք բերած համակրութիւնները։ Եւ առանց նկատի առնելու եղած մնասի դիտողութիւններ, պիտի քաջալերէք ձեզի ներկայացուած ծրագիրը։ (Նորհն բուռն ծափահարութիւններ)

Պ. Բիլոնի այս յայտարարութեան վրայ ժողովը, 65ի դէմ 479 ձայնով, ընդունեց ուղուած 400,000 ֆր.ի վարկը՝ Պ. Ֆալիէռի ուղեւորութեան ծախքերուն համար։

—Թան քաջալերութեան այս արդիւնքին վրայ խօսելով կ'ըսէ.— «Ցարտ կը մնանք ուստ դաշնակցութեան, նախ վասն զի անցեալին մէջ երաշխաւորած է և կը շարունակէ մինչեւ մէկ ասպիճան երաշխաւորել Ֆրանսայի ապահովութիւնը. յետոյ վասն զի թոյլ ատած է Ֆրանսայի աւելի օրով պաշտպանելու իր շահերը աշխարհի բոլոր մասերուն վրայ. վերջապէս, որովհետև այդ դաշնակցութեան չնորհիւ կրցանք մրցակցային համաձայնութեան չենք մը կատարեցնել, որ թէ՛ խաղաղութեան պահպանումը և թէ Ֆրանսայի իրաւունքներուն յարգումը կ'ապահովէ։ Ատանք այնքան զօրաւոր պատճառներ են որ դաշնակցութիւնը վեր կը մնայ քաղաքական տարակարծութիւններէ։ Արդէն Ֆրանսայի դաշնակցութեան ազդեցիկ հանգամանքն ալ ուեցաւ Մեծն-Բրիտանիոյ և Ռուսիոյ միջեւ գոյացած համաձայնութեամբ։ Բացարձակապէս ամէն Ֆրանսայի պարտականութիւն է այդ դաշնակցութիւնը խախտելիք կամ կործանելիք բան մը չընել։»

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պերլինէն Թանի Թրթակիցը կը հեռագրէ թէ Ռուսիոյ կայսրը, որ ռուսական ջուրերուն մէջ ուղեւորութիւն մը պիտի կատարէ, այս տարի իր սահմանեցէն դուրս պիտի չելնէ։ Միւս կողմէ կ'ըսուի թէ Պերլինի մէջ տեղեկութիւն մը չկայ Վիլհէլմ կայսեր մէկ հանդիպումին համար երբ Լեսարտ թագաւորը Մարիենպատ ուղեւորի. նաեւ Նիքոլա Բ.ի և Վիլհէլմ Բ.ի միջեւ տեսակցութեան մը մասին ալ լուր չկայ։ Վիլհէլմ կայսրը ու կայսրուհին օգտատ 3էն 6 Սեպտեմբերի պիտի ուղեւորին։

—Քիլի մէջ գերման նաւատորմէն ոպոյ մը՝ Տիդրիխ և հոմանուհին ձերբակալուեցան՝ իբրեւ զինուորական գաղտնիքներ երեւան հանող։

ԻՏԱԼԻԱ

Իտալիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ բարձրագոյն ուսուցման վրայ վիճաբանութիւն կատարուած միջոցին Պ. Ճաքսմա Ֆէրրի տակաւ խօսի, յաճախ թնդրոց կարգէն դուրս ելլելով։ Ատենապետը քանի մը անգամ ի կարգ հրաւիրեց զայն, բայց առնոյանքը կը շարունակէր։ Ատենապետը նորէն ի կարգ հրաւիրեց. ասոր վրայ Պ. Ֆէրրի յայտարարեց թէ ատենապետը օրէնքը չի յարգեր։ Նաեւ անպատշաճ խօսքեր ուղղեց։ Ժողովականները սկսան «դո՛ւրս, Ֆէրրի» պոռալ։ Նիստը դադրեցաւ։ Մայրագոյն ձախակողմի երեսփոխանները կը հանդէսին Պ. Ֆէրրին որ ներում խնդրէ. մինչդեռ ալեկոծը ամոր արտաքսումը կը պահանջէր։ Վերջապէս հանդարտութիւնը վերականգնուեցաւ և նիստը վերսկսաւ։ Համալսարանի ուսուցիչներու անտեսական կացութեան վրայ օգնութիւն վիճաբանութիւններ կատարուեցան։ Օրինագիծ մը ներկայացուած էր, որով տասնց թաշակներուն վրայ կարեւոր յաւելումներ աւելի կանոնաւոր յառաջացումներ կ'առաջարկուէր։ Երեսփոխաններ ընդդիմացան, ըսելով, որ համալսարանական ուսուցիչները անբաւական կերպով կ'աշխատին։ Աւելի լաւ է համալսարանի երկրորդական ուսուցիչներուն և պաշտօնեաներուն ամսաթոշակները աւելցնել։ Նաեւ յայտարարեցին թէ համալսարանի նշանաւոր ուսուցիչներէն չատերը տարին մէկ քանի դաս կ'ուսանցնեն։ Բուէարկութիւն կատարուելով այդ ծրագիրը 100ի դէմ 145 ձայնով մերժուեցաւ։ Մեծ յուզում արիրեց, վասն զի այդ տարիւնքը բացայայտ կերպով հակառակ էր կրթական նախարար Պ. Ռուվալի. նոյն իսկ կ'ըսուէր թէ պիտի հրաժարի։ Ժողովին եռքը իրիկուան կողմ ատնուած տեղեկութիւնն նայելով, ուսուցիչներու այդ գործը կրնայ ծանր հանգամանք մը ստանալ։ Ուսուցիչ երեսփոխանները, նոյն իսկ դանիրին ամենէն անձնուէրները, իրենց դժգոհութիւնը չեն ծածկեր, ըսելով թէ նախարարպետ Պ. Ճուլիդդի, որ պետական պաշտօնատարներուն համար այնքան դրժուարին օրէնքներ յօդուցցած էր, ոնարարեր կը գանուի ուսուցիչներու նկատմամբ, հետի փոյլուն վիճակ մը ունենալէ։ Խորհրդի մէջ քանի չափ համալսարաններ կան, ուր, կղերական թէ հակակղերական, բազմաթիւ ուսուցիչներ կը դասաւանեն։

ՍՊԱՆԻԱ

Սպանիոյ թագաւորին նորածին որդւոյն մկրտութեան հանդէսը երկուշաբթի օրը կատարուեցաւ Կրանսայի գանոյից տարեմի մէջ։ Արարողութիւնը պարզ էր և ներկաներու թիւը՝ սահմանափակ։ Թաս փորին առջեւէն կ'երթային ազնուականներ, ուսուցիչներ, նախարարպետը, նախարարները։ Խորհրդարանին ներկայացուցիչները, յետոյ Ֆէրրանտ իշխանը, ներկայացուցիչ կնքահօր՝ Գավիէրայի իշխանին, կնքամայրը՝ Իզաբելլա իշխանուհին. ամէնէն վերջը բոլոր իշխանները, մայր թագուհին և թագաւորը։ Գահոյից տակին մէջ բարձրաւադակ մը դրուած էր՝ ծածկուած խիտ թանկագին կտաւով մը, որ Իզաբելլա Բ.էն ի վեր կը գործածուի արքայական մկրտութեանց ատեն։ Բարձրաւադակին վրայ կար խարան մը՝ Ֆէրտինանտ Ե.ի օրէն մնացած. մէջտեղը մկրտութեան աւազանը՝ արտեսեան հրալիք մը. ատոր մէջ անիշատակ ժամանակներէ ի վեր մկրտուած են արքայական բոլոր նորածիններու։ Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին Մադրիտի գերման դեսպանատան զինուորական կցորդը, որ միանգամայն ներկայացուցիչն էր Գավիէրայի իշխանին. նաեւ պապան կը դնէր որ Պերլինի մէջ ըլլալիքները միայն տեղւոյն ռուս դեսպան Օսքէն Սաքէն կոմսին կողմէ կատարուին։ Ռուսիոյ պահանջումը Պերլինի մէջ կատարուեցաւ որոշեալ պայմաններով, սակայն Օսքէն Սաքէն կոմսին կողմէ եղած առաջարկութեանց վրայ ուրիշներ ալ աւելցուցած էին։ Ֆրանսայի պատիւը կը պահանջէր որ առանց բացարձակապէս մերժուելու Պ. Տէլքասէի կողմէ,

ՍՊԱՆԻԱ

Սպանիոյ թագաւորին նորածին որդւոյն մկրտութեան հանդէսը երկուշաբթի օրը կատարուեցաւ Կրանսայի գանոյից տարեմի մէջ։ Արարողութիւնը պարզ էր և ներկաներու թիւը՝ սահմանափակ։ Թաս փորին առջեւէն կ'երթային ազնուականներ, ուսուցիչներ, նախարարպետը, նախարարները։ Խորհրդարանին ներկայացուցիչները, յետոյ Ֆէրրանտ իշխանը, ներկայացուցիչ կնքահօր՝ Գավիէրայի իշխանին, կնքամայրը՝ Իզաբելլա իշխանուհին. ամէնէն վերջը բոլոր իշխանները, մայր թագուհին և թագաւորը։ Գահոյից տակին մէջ բարձրաւադակ մը դրուած էր՝ ծածկուած խիտ թանկագին կտաւով մը, որ Իզաբելլա Բ.էն ի վեր կը գործածուի արքայական մկրտութեանց ատեն։ Բարձրաւադակին վրայ կար խարան մը՝ Ֆէրտինանտ Ե.ի օրէն մնացած. մէջտեղը մկրտութեան աւազանը՝ արտեսեան հրալիք մը. ատոր մէջ անիշատակ ժամանակներէ ի վեր մկրտուած են արքայական բոլոր նորածիններու։ Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին Մադրիտի գերման դեսպանատան զինուորական կցորդը, որ միանգամայն ներկայացուցիչն էր Գավիէրայի իշխանին. նաեւ պապան կը դնէր որ Պերլինի մէջ ըլլալիքները միայն տեղւոյն ռուս դեսպան Օսքէն Սաքէն կոմսին կողմէ կատարուին։ Ռուսիոյ պահանջումը Պերլինի մէջ կատարուեցաւ որոշեալ պայմաններով, սակայն Օսքէն Սաքէն կոմսին կողմէ եղած առաջարկութեանց վրայ ուրիշներ ալ աւելցուցած էին։ Ֆրանսայի պատիւը կը պահանջէր որ առանց բացարձակապէս մերժուելու Պ. Տէլքասէի կողմէ,

ՖԻՆԼԱՆԴԱ

Ֆինլանդայի Սենատը, 24ի դէմ 21 ձայնով, մերժեց Ռուսիոյ Տիրակալին ուղղուած հեռագիրը, որ Ֆինլանդայի Սահմանադրութեան հարուածելու նպատակ ունի։ Ռուսիոյ Տիրակալը, Ֆինլանդայի Սենատին հրամայեց որ հեռագիրը ստանալէն ետքը անմիջապէս գումարուի։ Ֆինլանդայի Սենատը, 24ի դէմ 21 ձայնով, մերժեց։ Ռուսիոյ Տիրակալը, Ֆինլանդայի Սենատին հրամայեց որ հեռագիրը ստանալէն ետքը անմիջապէս գումարուի։ Ֆինլանդայի Սենատը, 24ի դէմ 21 ձայնով, մերժեց։

ՍԱՆԴՎԻՉԵԱՆ ԶԱՐԵՐԱՆԱԼՈՒԹԻՒՆԸ

—Երկէ ծանուցիչ թէ Լանտոնի մէջ ձերբակալուեր է Պ. Ռոպէրտ Սիվիէ, որ ձիրաչափ ձիր ունի և Ուիլհեկի Բոսդ անուն «սբորդ»ի լրագրի մը տէրն է, և որ ամբաստանուած է թէ հարաւային Ափրիկէէն միլիառատէր Պ. Ճէսէլէ դրամ պահանջած է՝ անպատասխանելու համար։ Դատաւորը կ'ուզեր ամբաստանեալին յարգարութիւններ ունեցած են Լոլլէնպուրկի իշխանին հետ։ Դատէն ետքը իշխանը մեծ զգուշութեամբ տարուեցաւ իր ինքնաշարժ կառքը և կողմնակի դուռնէ մը դուրս ելաւ։ Երդուեալները մեծ գաղտնապահութիւն ցոյց կուտան և լրագրի ներկայացուցիչներուն քան մը չեն յայտներ։ Ոստիկանութեան վերատեսուչին կողմէ պաշտօնատար մը դատաւորութեան հետեւելով արդիւնքը կը սեղեկագրէ։

— Լոլլէնպուրկի իշխանին դատաւորութիւնը երեքշաբթի օրն ալ շարունակուեցաւ։ Իշխանը ազդուակ կ'ունենայ իրեն վերադրուած արարքները, մանաւանդ կը հերքէ ձկնորս Էրնսդի ամբաստանութիւնները, ըսելով որ կամ յիմար է և կամ հակառակորդ կուսակցութեան կողմէ կաշառուած։ Երեքշաբթի օրը երկու կամ երեք վկաներ լսուեցան, որոնց մէկն է Գոռոն Ալպերդ որ Ռուչելլ։

ՀԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԷԼԱՄԼԷՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով և ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. Գալատա վերադարձաւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵՆՈՒՈՅՈՒՄ.— Քասպարկ-կոթայի Բարձ. դուքսը և դքսուհին, երէկ, ուրբաթ, Սէլամլէքի արարողութեան ետքը, Դիրմանիոյ դեսպանատան գործերը առժամաբար վարելու պաշտօն ունեցող Գաւքրէյի գերման դեսպան Գ. ֆոն Ռիտերլին վախթէր ալ ներկայ ըլլալով, Վեհ. Սուլթանին հետ տեսակցեցան։ Իրիկունը Նոցին Բարձրութեանց ի պատիւ կայս. հացկերոյթ մը արուեցաւ, որուն ներկայ գտնուելու պատիւը ունեցան նաեւ Գ. ֆոն Ռիտերլին Վախթէր, արտաքին գործոց նախարարը, դուքսին ու դքսուհին հետեւորդները, գերման դեսպանատան պաշտօնեաներէն զատ և պալատական պաշտօնատարներ։

—Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլէքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, Գ. Գարքէյ, որ Անգլիոյ դեսպանատան գործերը առժամաբար վարելու պաշտօն ունի, պատիւ ունեցաւ ալ-դայտօնապետ ներկայանալու Ն. Կ. Վեհափառութեան։

ՍԱՔԱՍ-ԲՈԳՈՒՐԿ-ԿՈԹԱՅԻ դուքսը և դքսուհին, երէկ առաւ կայս. Գիլիրպէրի շքեղնասով և իրենց հիւրասենեակներուն ու հետեւորդներուն հետ Թարապիայէն Տօլմա Գաղչէ ժամանեցին ուրկէ պալատական կառքերով գացին կայս. Գալատա և առաջնորդուեցան հիւրանոցը, և անկէ դիմեցին Սէլամլէքի արարողութիւնը։ Ներկայ էին նաեւ Գերմանիոյ դեսպանի փոխանորդ Գ. ֆոն Ռիտերլին Վախթէր և առաջին թարգմանը։ Վեհ. Սուլթանը իմանալով դուքսին և դքսուհին ներկայութիւնը, արարողական կալեպ փաշայի միջոցաւ հաղորդել տուաւ Իր կայս. մեծարանքները։ Հիւրանոցին մէջ ճոխ շքասեղան մը պատրաստուած էր, ուրկէ շաքարեղէնով, պիսքիտիով, թէյով և այլն պատուաբերութիւններ եղան։ Վեհ. Սուլթանը ժամ 5½ին կայս. Գալատա վերադարձաւ։ Քիչ ետքը դուքսը, դքսուհին, իրենց հետ ունենալով Գ. ֆոն Ռիտերլին Վախթէրը, ապարդեպա Կալիպ փաշայի առաջնորդութեամբ, դացին կայս. քէօշկը, ուր տեսակցեցան Վեհ. Սուլթանին հետ։ Թարգմանի պաշտօնը կը վարէր արարողական Կալիպ փաշա։ Ցետոյ, կայս. արտօնութեամբ, այցելեցին կայս. դարատանը, յանձապակիի կայս. գործարանը և կայս. ազատատունները։ Քիչ վերը դուքսը, դքսուհին, հիւրասենեակները և հետեւորդները Թարապիա վերադարձան։

— Երէկ իրիկուն ժամ 12ին դուքսը և դքսուհին, իրենց հիւրասենեակներուն և հետեւորդներուն հետ կայս. Գիլիրպէրի շքեղնասով և իրենց հիւրասենեակներուն ու հետեւորդներուն հետ Թարապիայէն Տօլմա Գաղչէ ժամանեցին ուրկէ պալատական կառքերով գացին կայս. Գալատա և առաջնորդուեցան հիւրանոցը, և անկէ դիմեցին Սէլամլէքի արարողութիւնը։ Ներկայ էին նաեւ Գերմանիոյ դեսպանի փոխանորդ Գ. ֆոն Ռիտերլին Վախթէր և առաջին թարգմանը։ Վեհ. Սուլթանը իմանալով դուքսին և դքսուհին ներկայութիւնը, արարողական կալեպ փաշայի միջոցաւ հաղորդել տուաւ Իր կայս. մեծարանքները։ Հիւրանոցին մէջ ճոխ շքասեղան մը պատրաստուած էր, ուրկէ շաքարեղէնով, պիսքիտիով, թէյով և այլն պատուաբերութիւններ եղան։ Վեհ. Սուլթանը ժամ 5½ին կայս. Գալատա վերադարձաւ։ Քիչ ետքը դուքսը, դքսուհին, իրենց հետ ունենալով Գ. ֆոն Ռիտերլին Վախթէրը, ապարդեպա Կալիպ փաշայի առաջնորդութեամբ, դացին կայս. քէօշկը, ուր տեսակցեցան Վեհ. Սուլթանին հետ։ Թարգմանի պաշտօնը կը վարէր արարողական Կալիպ փաշա։ Ցետոյ, կայս. արտօնութեամբ, այցելեցին կայս. դարատանը, յանձապակիի կայս. գործարանը և կայս. ազատատունները։ Քիչ վերը դուքսը, դքսուհին, հիւրասենեակները և հետեւորդները Թարապիա վերադարձան։

— Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլէքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, Գ. Գարքէյ, որ Անգլիոյ դեսպանատան գործերը առժամաբար վարելու պաշտօն ունի, պատիւ ունեցաւ այ-դայտօնապետ ներկայանալու Ն. Կ. Վեհափառութեան։

ՍԱՔԱՍ-ԲՈԳՈՒՐԿ-ԿՈԹԱՅԻ դուքսը և դքսուհին, երէկ առաւ կայս. Գիլիրպէրի շքեղնասով և իրենց հիւրասենեակներուն ու հետեւորդներուն հետ Թարապիայէն Տօլմա Գաղչէ ժամանեցին ուրկէ պալատական կառքերով գացին կայս. Գալատա և առաջնորդուեցան հիւրանոցը, և անկէ դիմեցին Սէլամլէքի արարողութիւնը։ Ներկայ էին նաեւ Գերմանիոյ դեսպանի փոխանորդ Գ. ֆոն Ռիտերլին Վախթէր և առաջին թարգմանը։ Վեհ. Սուլթանը իմանալով դուքսին և դքսուհին ներկայութիւնը, արարողական կալեպ փաշայի միջոցաւ հաղորդել տուաւ Իր կայս. մեծարանքները։ Հիւրանոցին մէջ ճոխ շքասեղան մը պատրաստուած էր, ուրկէ շաքարեղէնով, պիսքիտիով, թէյով և այլն պատուաբերութիւններ եղան։ Վեհ. Սուլթանը ժամ 5½ին կայս. Գալատա վերադարձաւ։ Քիչ ետքը դուքսը, դքսուհին, իրենց հետ ունենալով Գ. ֆոն Ռիտերլին Վախթէրը, ապարդեպա Կալիպ փաշայի առաջնորդութեամբ, դացին կայս. քէօշկը, ուր տեսակցեցան Վեհ. Սուլթանին հետ։ Թարգմանի պաշտօնը կը վարէր արարողական Կալիպ փաշա։ Ցետոյ, կայս. արտօնութեամբ, այցելեցին կայս. դարատանը, յանձապակիի կայս. գործարանը և կայս. ազատատունները։ Քիչ վերը դուքսը, դքսուհին, հիւրասենեակները և հետեւորդները Թարապիա վերադարձան։

— Դուքսը և դքսուհին, իրենց հիւրասենեակներուն ու հետեւորդներուն հետ, այս առաւ. կայս. Սուլթանի շքեղնասով Մուսատիա ուղեւորեցան, ուրկէ մասնաւոր կառքերով Գրուսա պիտի երթան։ Վաղը Գ. Գալիս պիտի դառնան և երկուշաբթի օրն ալ դուքսը, դքսուհին ու հետեւորդները Գ. Գալիս պիտի մեկնին Արեւելեան Ճեպընթացով։

ԱՄՍԵՐԻՆԱՆ ազգին առթիւ, այսօր, օսմ. պահականոցը դրօշներով զարդարուած է և կէսօրին Թնդանօթ արձակեց։

ՀՆԵՐՈՒՄ.—Կը հերքուի այն լուրը թէ Գ. Գալոյ անգլիական դեսպանատան գործակատար Գ. Գարքէյ Թէհրանի անգլիական դեսպան պիտի կ'ըլլայ։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպան Իմբէրիալի տի Ֆրանքավիլլա մարքիզը, որ տրակուրդով բացակայ կը գտնուէր, այսօր Գ. Գալիս կը ժամանէ դեսպանատան Կալիքօ պանհանանում։ Դեսպանը ուղղակի Թարպիոյ ամբասնոցը պիտի երթայ։

— Իտալիոյ դեսպանատան խորհրդական Գ. Սֆորցա, չորեքշաբթի օրը արձակուրդով պիտի մեկնի Գ. Գալսէն։

ՀՈԼԱՆԴԱՑՈՒ դեսպանը ու Տիկինը մէկ քանի օրէն Եէնիքէօյ պիտի փոխադրուին՝ ամառուան եղանակը անցընելու համար։

ՀԱՑ ԵՒ ԱԾՈՒԽ.— Քոնսդանդինուբոլիս ձեռնհաս պաշտօնարանին ուղարկեցաւ։ Այս գիւղը տեսակ մը կազմած է զոր կարելի պիտի ըլլայ դիւրաբաղձ տեղել շաբկեռաբերու դուներուն վրայ։ Կառաքաւորին ճամբայ ելած ատեն, օդին միջոցաւ դուռը զոցուելով այդ կազմածքն ալ դուռը պիտի փակէ, և կառաքաւորին կանգ առած ատեն միայն կարելի պիտի ըլլայ բացուիլ։ Այս իսկական գիւանին նախնական փորձերը կատարելագործուած են և կը կարծուի թէ այս միջոցաւ առաջքը առնուի զանազան արկածներու։

ՇԷՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԷԼԱՄԼԷՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐԸ այս առաւ. Բանկալթիի պապական նուիրակատունը երթալով փոխադրւ այցելութիւն տուաւ նորընտիր նուիրակ Մսնէնեօռ Սաուէի, որ նախընթաց օր Մոնս. Ֆորկոմանէրոյի հետ այցելած էր Ն. Ամենապատուութեան։

՝. Ս. Պատրիարք Հայրը յետոյ պիտի այցելէ Բ. Դուռը, ուրկէ վերջ կ'երթայ Ազգ. Պատրիարքարան զբաղելու համար ընթացիկ գործերով։ Իրիկունը Ն. Ամենապատուութիւն Պէօյիւքէրէ կ'երթայ և կը հիւրընկալուի Ցարութիւն էֆ. Ամալեանի բնակարանը և ուր կը մնայ մինչեւ երեքշաբթի առաւ։

ԱԴՆԵՐԱՆԴՐԱՊՕԼԻ. քաղաքը և շրջակայ գիւղերը վերջերս մեծ ողղումի մը ենթարկուելով բազմթիւ տաներ փլած են։ Թիֆլիզի աղքատանոցի մարմինը յունիս 9ին ժողով մը գումարած է տեղւոյն Առաջնորդ Տ. Դարեգին եպիսկ. Սարգսեանցի նախագահութեան ներքեւ և որոշած է 5200 ռուբլի ղրկել նոյն արկածեալներուն։ Այս գումարէն 1000 ռուբլի անմիջապէս ղրկուած է Ալեքսանդրապոլի քաղաքապետին, ողողեալներուն բաշխուելու համար։

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՀԵՄՄԵՐԻՆ գաւառական մասը այս տարի ուսարած են 24 ուսանող, որոնցմէ 15ը հայ և 9ը օտարազգի։ Նոյնպէս Ս. Էջմիածնի Գէորգեան Հեմմարանի դասարանական բաժնի մասը այս տարի ուսարած են 26 ուսանողներ։ Իսկ Թիֆլիզի արական գիմնազիոնը այս տարի ուսարած են 47 հոգի, որոնց մեծ մասը հայ աշակերտներ են։

ԹԻՖԼԻԶԻ ժողովրդական համալսարանի վարչութիւնը յունիս 8ին նիստ գումարեր է։ Այս նիստի մէջերին կարդացուեր է 1907ի տեղեկագիրը, ուրկէ տեսնուեր է թէ նոյն տարին մէջ դասախօսութիւններէ հասոյթ ցոյցած է՝ 3400 ռուբլի։ Նաև 1908ին համար 7000 ռուբլիի նախահաշիւ մը պատրաստուած է։ Յետոյ ժողովը նախագահի, քարտուղարի և 17 նոր անդամներու ընտրութիւն կատարած է։

ԿԻՆ ՔԱՂԱՔԱՆԴ.—Եգիպտոսի մէջ Հայ փոստարանուհի մը տիկին Նռալիա դասարաններու աշխ. սկսած է դասեր վարել մեծ կարողութեամբ և իր ձեռնհաս փոստաքան մեծ անուն ու համբաւ հանած է։

ԴԱՒՐԻՋԻ մէջ Պարսկահայերուն համար երկրորդական վարժարան մը պիտի բացուի յառաջիկայ տարեշրջանին։ Այս տաքիւ արդէն ընդարձակ չէնք մը գնուեր է, որու ներքին կահաւորման և հասոյթի աղբիւրներուն համար Ատրպատականի Առաջնորդ Տ. Կարապետ Մ. Վ. ամէն ջանք կ'ընէ։ Մասդրութիւն կայ այս նոր տարեշրջանին բանալ վարժարանը։ Դրսէն կահաւորման և այլ պէտքերուն համար հարկ եղած գումարը հայթայթելու նպատակով Ցանձնաժողով մը կազմուած է, որ պիտի զբաղի նաև կրթական ծրագրի մը կազմութեամբ և ուսուցչական մարմնի մը ընտրութեամբ։

ԳԱԼԱՖՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.—Երէկ կէս օրէ վերջ տեղի ունեցան Խասգիւղի Գալֆայեան Որբանոցի Բարձ. Ա. և Միջին Բ. կարգերու կրօնքի, եկեղեցական պատմութեան և հայ լեզուի տարեկան քննութիւնները։ Ներկայ էին՝ կրօն. ժողովին ատենապետ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկ., ինչպէս նաև Տ. Գէորգ Երէցեան և Տ. Վահրամ Մանասեանի Սրբազանները, Տ. Եղնիկ Ծ. վրդ. Պապեան, Տ. Միքայէլ Ա. քհ. Այնեան և ուրիշ ծանօթ անձնաւորութիւններ ու Մամուլի ներկայացուցիչներ։ Խնամակալութեան կողմէ եկած էին Տիգրանակերտի Փ. փոքեան ու Էջիմ Տ. Յարութիւնեան և Բարձր էֆ. Թէլեան։ Քննութիւնները կը վարէր Որբանոցին վարիչ Մ. Ադիւնեան։ Մայրապետներու կողմէ կարդացուեցան նաև դասարաններու մէջ առաջին երկրորդ և երրորդ հանդիսացող աշակերտուհիներուն անունները, որոնց դանազան նուէրներ արուեցան։ Հանդէսին յեսոյ բոլոր ներկաներուն պատուասիրութիւներ եղան։ Այս առթիւ Տ. Սարգսեան Սրբազան և Հաւատարդները այցելեցին վարժարանին մէկ բաժինը, որ ի սես դրուած էին աշակերտուհիներու նրբահիւս ձեռագործները, որոնք արժանացան անոնց գնահատումներուն։

ՀԱՅ-ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԲԵՄ

ՎԱՂԸ ՊԻՏԻ ՔԱՐՈԶԵՆ.—Բերպլի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ ժամը 2.20ին Բոռճ. Ճ. Հ. Հէճիզեան։

՝. Սկիւտարի մատուռին մէջ ժամը 3ին Վ.Եր. Ա. Պ. Թմաւոնեան։

՝. Կէտիկ-Բաշպի Ամերիկեան Վարժարանին մէջ (Լանկիպի եկեղեցիի պաշտամունք) ժամը 2.30ին Վ.Եր. Գ. Կարապետեան։

՝. Գալատա-Հասան մատուռին մէջ ժամը 2.50ին Վ.Եր. Ճ. Գ. Գրիգորեան։

՝. Խասգիւղի մատուռին մէջ ժամը 7ին Վ.Եր. Ս. Ճ. Զորիկեան։

ԵՐԻՏ. ՔՐԻՍ. ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԱՂՕԹԱԺՈՂՈՎ

Գումարտակի Բեսթին մէջ, ժամը 6ին։

՝. Սկիւտարի մատուռին մէջ ժամը 7ին, Նիւթ՝ Մատթ. Զ. 21։

ՍԿԻԻՏԱՐԻ ՆՊԱՍՏԸ

ՇԱԲԱԹ ՅՈՒՆԻՍ ԹՈՒԱՅՈՒՆԻՆ ՄԻՋ

Սկիւտարի մեծաքաղաք Թաղերու եկեղեցիներուն ի նպաստ կազմակերպուած թատերական չքեղ ներկայացումը տեղի կ'ունենայ վաղը, կիրակի, Բերա Բէթի Շանի Ամերիկեան Թատրոնին մէջ՝ ծանօթ կատակերգակ Ֆէհիմ էֆ.ի կազմած խումբին կողմէ։ Բէթի Շանի պարէզին 40 հոգիէ բաղկացած նուագախումբը, առաջնորդութեամբ Մ. Ճիցցիի, երաշխաւոր մեծ վարպետներու գործերէն գեղեցիկ կտորներ պիտի նուագէ միջնարտերներուն։ Յետոյ պիտի ներկայացուի «Մօսիէօ Տէպլիմա» անուն մէկ արարատածով զրօսալի կատակերգութիւնը։ Այս ներկայացումը, որ կազմուած է բարեսիրական նպատակով, յուսալի է որ Սկիւտարի բարեսէր և թատերասէր հասարակութիւնը, ինչպէս ուրիշ առիթներու մէջ, այս անգամ ալ կ'արդիւնաւորէ։ Ներկայացման ամէն կերպ յաջողութիւնը համար ջանք չէ խնայած կարգադիր Մասնախումբը։

Ա. ՄԱՍ

1. ՄԱՌԾ ՀԱՅԱՏԻՒԻ
2. Սեկճօճի — Ռօսին
3. Թուավիարա — Վէտի
4. Կէյշա — Ճօնս
5. Սեպէնսա Էսբանեոլ — Մէթռա

Թաղապետական պարտեզին 40 առուեստագետներէ բաղկացեալ եւ Մաեստրո Ֆիլիպոյի ղեկավարութեամբ «Ֆանֆարա»ի պիտի նուագի։

Բ. ՄԱՍ

ՄԷՕՅԻԼՕ ՅՈՒՊԼԷՄԱՐ

3 արար քրջքլիր կատակերգութիւն

ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԵԱՄԲ ՔԱՋԱՏԱՆՕԹ ԿԱՏԱԿԵՐԳԱԿ ԱՀՄԷՏ ՖԷՀԻՄ ԷՖ.Ի

և մասնակցութեամբ

Ֆիկրանց Զապէլ Հէրիմեանի, Բէնի Նաի Արամիի եւ Ֆեարց Եռաւանդ Թօ-լայեանի, Արմենակի, Հազգրի, Սարգիսեանի եւ Շահինի։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն, յուլիս 2)

ԲՐԱԿԱՅԻ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԻՒՊԱՏՈՍԻՆ ՄԷԿ ՃԱՌԸ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՆԱԿՆԿԱԼ ՄԸ

ՎԻԵՆՆԱ, 1 յուլիս.— Երէկ Բրակա այցելող անգլիացի օրագրողներուն ի պատիւ քաղաքապետութեան կողմէ սարքուած հացկերոյթին առեն քաղաքին Ֆրանսական հիւպատոս Գ. Ժան Քոլոմիէ բանախօսութիւն մը ընելով, կատակերգական մէկ քանի դիտողութիւններէ ետքը, անգլիա-ֆրանսական «Սիրալիր համաձայնութեան» վրայ խօսելով ըսաւ.—«կը պարպեմ բաժակս այս սիրալիր համաձայնութեան համար, բայց ոչ թէ միայն Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջեւ, այլ Անգլիոյ, Ֆրանսայի և չեխ ժողովուրդին միջեւ։» Ֆրանսայի ընդհանուր հիւպատոսը իր այս բանախօսութեան մէջ, ինչպէս դիտել կը տրուի, կատակագրութիւններ ալ գործածած է, բայց յայտնի է թէ իր այդ քաղաքական յայտարարութիւնը անյարմար էր դիւանագիտական փափկանկատութեան։ Չեխ ժողովուրդին այժմեան դրամատիրութեան առեն և սալ ժողովուրդին մէջ, ինչպէս տեսնուեցաւ վերջերս Բիւրերզուրկի մէջ, ոչ-պաշտօնական աւտարհանգարական քաղաքականութիւն մը գոյացնելու համար եղած զանազան փորձերու պատճառ ի՞նչ. ընդհանուր հիւպատոսը պէտք չէր որ, կ'ըսեն, դիւանագիտական այս անտեղի եւ զանակաւ գանգնէր իր կատակերգութիւնը։

ԲՐԱՆԱ, 1 յուլիս.— Ի պատիւ անգլիացի օրագրողներուն, որոնք հիւր են այս պահուս քաղաքիս մէջ, Բրակայի Թաղապետական Ս. Փէտրէրդն կողմէ սարքուած սեղանին վրայ քաղաքապետ Տօքթ. Կրօս նախ չեխերէն և ապա անգլերէն լեզուով բարի գալուստ մաղթեց անգլիացի օրագրողներուն կողմէ Պ. Ճէյմս Պէյզըր պատասխանելով, երկար բանախօսութիւն մը ընելով, որուն մէջ յիշեց այն սիրալիր ընդունելութիւնը, զոր Լոնտոնի քաղաքապետն ըրած էր վերջերս Բրակայի քաղաքապետին։ «Մենք ամենքս ալ, ըսաւ, որ Բրակա եկած ենք, ձեր բարեկամներն ենք։ Ուստի կը հրաւիրեմ ձեզ ինձի հետ բաժակ պարպել արքայական Բրակայի զարգացման և ամբողջ չեխ ժողովուրդին կենաց։ Մէկ քանի ուրիշ բաժակաճառներէ ետքը անգլ. ընդհանուր հիւպատոսը խօսք առնելով ըսաւ.—«կը հիանամ անգլիացի հիւրերու ընդունելութեան վրայ։ Այս չաթիւ Անգլիա կ'երթամ. հոն առիթ պիտի ունենամ տեղեկութիւն տալու առ որ անկէ, թէ չեխ ժողովուրդը որչափ համակրանքով ընդունեց Անգլիացիները։ Անգլիացի և չեխ ժողովուրդներուն միջեւ բարեկամական հին յարաբերութիւններ կային արդէն, որոնք թերեւս պիտի վերանորոգուին հանդիսապէս, վասն զի հաւանական է որ Լոնտոնի Լորտ քաղաքապետը ընդունի, եթէ ի դիմաց Բրակայի քաղաքապետին հրաւիրեմ զինքն մասնակցիլ առեւտրական սենեակներու միջազգային համաժողովին, որ պիտի գումարուի Բրակայի մէջ։ Ես համոզուած եմ թէ անգլիացի օրագրողներուն եղած այս փառաւոր ընդունելութեան լուրը պիտի տարածուի բովանդակ Անգլիոյ, Իրլանդայի, Բանտայի և ամբողջ Ամերիկայի մէջ և պիտի համաւաւորէ չեխ ժողովուրդը։ Կը պարպեմ բաժակս չեխ ժողովուրդին և Անգլիացիներուն բարեկամական յարաբերութեանց համար։» Ասոր վրայ Ֆրանսայի ընդհ. հիւպատոս Պ. Ժան Քոլոմիէ անգլերէն բանաքօսելով ըսաւ.— «Մրցումի ժամանակի մը մէջ կ'ապրինք։ Անգլիա շատ մրցումներու մէջ յաղթող հանդիսացած է, մանաւանդ սրբորդի մէջ, և միւս ազգերն Անգլիացիներէն առած են օրբգի անունները։ Բրակայի քաղաքական ալ այս տարի կարեւոր մրցումի մը մէջ պիտի չանի՝ այսինքն բաժակաճառներու մրցումին մէջ, և անգլերէնի յուռի արտասանութեան անսովոր մրցումին մէջ։ Այս տարի մի-ջազգային յարաբերութեանց մէջ ալ մրցում մը կայ, որուն վրայ մի միայն Անգլիա և Ֆրանսա պիտի չուրախանան. սիրալիր համաձայնութեան մրցումն է այս։ Կը պարպեմ բաժակս այդ սիրալիր համաձայնութեան համար, բայց ոչ միայն անգլեւ-ֆրանսական սիրալիր համաձայնութեան, այլ և Անգլիոյ, Ֆրանսայի և չեխ ժողովուրդին սիրալիր համաձայնութեան համար։» Պ. Քէյզի, փառաւոր Տըպլինի մէջ, լսեց Իրլանդացիներուն և չեխերուն միջեւ պատմական յարաբերութիւնները, և մաղթեց որ պարզ դառնան այդ երկու ժողովուրդները քաղաքակրթութեան մէջ։

ՕԳԵՐԵՒՈՅԹ ՄԸ

ՊՈՐԻԶԵՆԱԿ, 1 յուլիս.— Երէկ իրիկուն արեւուն մայրը մանելէն ետքը, մթնոլորտի վերին խաւերուն մէջ շատ զօրաւոր և դեղնագոյն լոյս մը տեսնուեցաւ, այնպէս որ առանց արեւառատական լոյսի կարելի էր կարդալ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Բարենպակաստ ծանուցուած օդերեւոյթը անցեալ գիշեր հոգի՝ ալ տեսնուեցաւ հիւսիսային երկինքին վրայ։ Կարմիր ու դեղին լոյս տեսնուած էր 80 քիլոմեթրի չափ բարձրէն, ընդարձակ և շատ սուր շրջանակով մը։ Գալդիկի ծովեղերքէն ալ տեսնուած է այդ լոյսը։

ՕԴԵՐԸ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ

ՎԻԵՆՆԱ, 1 յուլիս.— Դեղեցիկ օդը կը շարունակէ։ Բարիզէն փոքրիկ կը ծանուցանեն։ Հարաւային Ֆրանսայի, Իտալիոյ և Գալիքաներուն մէջ տաքը շատ է։ Ռուսիոյ մէջ զով կ'ընէ։

ՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌԱԲԻԶ, 3 յուլիս.— Կ'երեւայ թէ օդին տաքութիւնը հալեցնել կուտայ գիները։ Ընդհանուր թեթեւ անկում մը կայ և գործերու մասին օգուտութիւն չի տիրեր։ Ֆրանսական Ռանդին գինը ուշի օրաւանին նմանն է գրեթէ։ Օտար արժեթուղթերու գիները ակար են։ Օտ. արժեթուղթերու գիները անփոփոխ են։ Երելլիի ածխանաքերու բաժնեթուղթերը նորէն բարձրացան 314ի, Ռիո Թինթօն 1585ի իջաւ և Գալիա Դորատոյնն՝ 456ի։ Պղինձի ու կապարի գիները աւելի անկման հակամէտ են։ Լոնտոնի Սակարանին մէջ անգլիական քոնսոլիտներու և «ռանդիզոտ»ի արժեթուղթերու մասին գոհ չկայ։ Ամերիկեան արժեթուղթերը խիստ շատ բանուած են, մանաւանդ Կրան Դրանկ և Երկաթուղիները։ Հարաւային Ափրիկէի հանքային բաժնեթուղթերը լաւուած են։ Լոնտոնի մէջ անհատական պանքաներու դրամի առկը հաւերին 1.18 է։

ՀՈՌՈՄ.— Իտալիոյ նաւային մեծ ռազմափարները, որոնք այս տարի բացարիկ կարեւորութիւն մը պիտի ունենան, օգոստոսի առաջին օրերուն պիտի սկսին։

ԳԻԼ.— Գերմանիոյ ծովային նախարարութիւնը որոշեց որ բաց ծովի նաւատորմը յուլիս 12ին Ալանտեան ուղեւորի և օգոստոս 14ին Ռիլ վերադառնայ։

ՌԱՐԻԶ.— Նիւ-Եորքէն Ֆինճեռ Նիւզի ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Մեքսիքայի ելմտական նախարարը հեռագրեր է Նիւ-Եորքի տեղանաւորական գլխաւոր առուներուն թէ ծանուցուած միջադէպերը չպատճառեցան են և թէ հիմա բարեկարգութիւնը կատարել է։

—Լրագիրներէ շատերը համամտութիւն կը յայտնեն Մադենի դատապարտութեան։ Կ'ըսուի թէ Մադեն վճռարեկ առեանին դիմած է։

ՀՈՌՈՄ.—Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Դիդգանի Գերմանիոյ ներմանկներէն մէկը պիտի երթայ։

ՌԱՐԻԶ.— Պերլինի համալսարանին ուսուցիչներէն Ֆրիտրիխ Բասլլէն բրոֆէսէօրին կողմէ Նոյէ Ֆրայէ Բրեսէի մէջ հրատարակուած յօդուածը մեծ զայրոյթ պատճառեց Բարիզի մէջ։ Ֆրանսական լուրջ լրագիրները յօդուածներ կը հրատարակեն՝ մերժելով գերման բրոֆէսէօրին բռնաները։

ՌՈԶԵՐՍԳՈՒՐԵԼ.—Սեւ Լերան ելմտական նախարար Պ. Միրէքովիչ մէկ քանի օրէ ի վեր Բեռերսգուրկ կը գտնուի. ներկայացաւ նախարարապետ Պ. Սպալիրինի և արտաքին գործոց նախարար Պ. Իզվոլսքի, որոնց հետ տեսակցեցաւ ճարտարութեան վերաբերեալ գործի մը համար։

—Ռուսիոյ հաղորդակցութեանց նախարարը յանձնաժողով մը ղրկեց՝ Տուլա գնալի ընթացքը ուսումնասիրելու առեւտրական կողմէն դէպի Տանպաւրկ և Ռիգա։ Նաև յատակագիծ մը պատրաստելու Տանսի և Տիէբերի միջեւ նաւագնացութիւն մը հաստատելու, իբրեւ առաջին մասը Գալիթիկի և Սեւ ծովի միջեւ հաստատուելիք գետային նաւագնացութեան։

—Նիքոլա կայսրը վաւերացուցած ելլալով Ամուրի երկաթուղիին չինութեան ծրագիրը, երկէկ հարատարգէներու յանձնաժողով մը Ամուր ուղեւորեցաւ՝ նոր գիծին չինութեան ձեռնարկելու համար։

ՎԻԵՆՆԱ.—Դատական մարմինները, փաստաբաններու կաճառը հայն ուղղիներ ուսին նշանաւոր իրաւաբան և ազգային օրենսդիրքին կազմակերպիչ Պ. Եոզէֆ Ունկէրի, անոր ծննդեան 80րդ տարեդարձին առթիւ։

ԳՐՈՍԳՈՒԱՆԻՍ.— Նորվեկիայի ծանօթ բանաստեղծ Եոնաս Լի մեռաւ։ Ծնած էր 1833ին։

ՊԵՐԼԻՆ.— Սպայակոյտի պետ Մոլդքէ կամաը և ծովային նկարիչ Պ. Սալաման պիտի հեռեւին Վիլհելմ կայսեր՝ Հիւսիսային ծով ուղեւորած միջոցին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Հոս ամսոյս 26ին գումարուելիք խաղաղութեան համաժողովին մէջ նկատելութեան պիտի առնուի ոստատիւնութեանց սահմանափակման խնդիրը։

ՌՈԶԵՐՍԳՈՒՐԵԼ.— Ռէչ կը հաստատէ այն լուրը թէ Գերմանիոյ կայսրը, իր փափաքին համաձայն, մասերս պիտի սեսակցի Ռուսիոյ կայսեր հետ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Կը հերքուի այն լուրը թէ Վիլհելմ կայսրը մասնաքս Անգլիա պիտի ուղեւորի։

—Օրերայի Թատրոնին մէջ, նուագահանդէսի որոնին վրայ, հրդեհ ծագեցաւ, բայց շուտով մարեցաւ։ Հոն ներկայող Բիթեղագործներու մէկ անուշադրութեանէն առաջ եկած էր հրդեհը։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ Ցուցիչ 20,8 Ցուցիչ

Օսմ. Գանս. Միջակալ 4 % Գ. Կ. Օ. Ռ.		104 33
Ամենն բարձր գին	»	— —
Ամենն վար գին	»	— —
Բասմեի Երկաթուղի բաց	ֆր.	178 1/4
Ամենն բարձր գին	»	— —
Ամենն վար գին	»	— —

ՌԱՅՈՒՄ Ցուցիչ 21,4 Ցուցիչ

Օսմ. Գանս. Միջակալ 4 % Գ.Կ. Օ. Ռ.		104 30 1/2
» » » ժամ 5ին Գ.Կ.	»	104 31
Բասմեի Երկաթուղի	ֆր.	178 3/4
» » ժամ 5ին	»	177 3/4
Գոլոշ Կ. Գոլոշ	»	434 50
Անատ. Երկաթ. Գարաթ. Ա.սերի Գ.Կ.	»	522 —
» » » Բ.սերի Գ.Կ.	»	519 —
» » բժնթգիր Գ. Կ. Ա. Ռ.		15 50
Շիրգեթի Խայրիե	»	38 —
Շիրգեթի Խայրիե Համիտիէ	»	3 50
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	»	4 20
Օսմ. Ծխախտ	Գ. Կ.	19 30
Ֆրանսիոյ բաժնեթուղթ	Գ. Կ.	7 35
» ժամանակ		3 20
» գարաթուղթ	Գ. Կ.	473 —
Թրանվայ	ֆր.	49 50
Ցիրգասի Ջուրի ընկ.	Գ. Կ.	801 —
Գալիա Գարա Այաղն	Գ. Գ.	— —

ՔԱՆԻ ՄԸ ՕՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ ՄԻԱՅՆ ԻՐԱՊԷՍ Աժան Ապրանքներ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ ԹԻՐԻՆԿ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԱՊՐԱՆՔԻ Բոլոր ճիւղերուն մէջ ՂԱԼԱԹԻԱ

	Դրուշ
ՔՕՍԹԻՄՆԵՐ, այրերու համար, Քանթէզի բուրդէ, վերջին նորոյթի համաձայն	125
ՔՕՍԹԻՄՆԵՐ, Քանթէզի, այրերու համար, կտաւէ եւ ներմակ	40
ԲԱՒՏՔՍԻՆՆԵՐ, Քանթէզի բուրդէ, վերջին նորոյթին համաձայ	95
ԲԱՆԹԱԼՕՆՆԵՐ, Քանթէզի կտաւէ եւ ներմակ, լուալու յարմար	15
ԺԻԼԷՆՆԵՐ, Քանթէզի բիէէ ու կտաւէ եւ ներմակ	12
ՍԷՆԹԻՐ-ԺԻԼԷՆՆԵՐ, Քանթէզի կերպասէ, ճաշակաւոր տէսէնցներով	5
ՊԼՈՒԶՆԵՐ պաքիսթ	25
ՔԱՇ-ԲՈՒՍԻԷՐՆԵՐ	70
ՇՐՋԱԶԳԵՍՏՆԵՐ կտաւէ	25
ՔՕՍԹԻՄՆԵՐ կտաւէ, կիներու համար	70
ՔՕՍԹԻՄՆԵՐ կտաւէ, տղոց համար ճաշակաւոր տէսէնցներով	20
ՔՕՍԹԻՄՆԵՐ կտաւէ փոքր աղջիկներու համար	20
ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ յարդէ այրերու համար	6
ԳԼԽՈՐԿՆԵՐ յարդէ, տղոց համար	6
ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ կտաւէ, տղոց համար	6
ԲՈՒՆ ԻՍԿ ԲԱՆԱՄԱ գլխարկներ	30
ԿԱՒՈՒՂ ՕԶԻՔՆԵՐ զէՔիրէ, ճաշակաւոր տէսէնցներով	2 1/2
ԹԷԻՆՈՑՆԵՐ զէՔիրէ, ճաշակաւոր տէսէնցներով	3
ԹԷԻՆՈՑՆԵՐ քաւչուէ	4 1/2
ԳՈՒԼՊԱՆԵՐ այրերու համար Քանթէզի. զոյգը	3
ՇԱՊԻԿՆԵՐ ամբողջ զէՔիրէ այրերու համար	12
ՎԱՐՏԻՔՆԵՐ այրերու համար զէՔիրէ եւ ճաշակաւոր տէսէնցներով	11
ԾԱԾԿՈՑԹՆԵՐ բիէէ մեծ մանչակալներու համար	30
ԹԱՇԿԻՆԱԿՆԵՐ այրերու համար կէս երկվեցեակը	4 1/2
ԹԻ ՊԱՐԻ ՇՈՒՈ այրերու յատուկ այդ համբաւաւոր կօշիկը փոխ. 120 դրշ.ի	99

ՄԵԾ ՁԵՂՉ ԿԱՆԱՆՑ ՀԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ՎՐԱ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՈՆԸ (189)

ԺԱՆ ՊՐԻԷՆ

ԴՐԱՄ ԵՒ ՍԷՐ

ՉՈՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԱՄԷՆԷՆ ՀԱՅՐԸ

Զ.

Միլու Նորէն կուգ նստաւ և Լէօնի կէրվիլի բնակարանը գնաց։ Սփոփանքի երկար հառաչ մը արձակեց երբ հոն հասաւ։ Ոմանցմէն մը լսեց. յեսոյ դուռը բացուեցաւ և չիկոներ մազերով գեղուհին սենեակեցաւ կնոջադ դրան առջեւ։ Միլու, որ երկար առնէ ի վեր կանխատեսած էր ամէն բան, նոյն իսկ փախչելու հաւանականութիւնը, Լէօնի կէրվիլի ոտն մէջ պռնած էր իր կերպարանափոխութեան ծառայող բոլոր առարկաները։ Նոյն իսկ քիչ մը դրամ ի պահ դրած էր Լէօնի քով։

Գեղջնի պչրուհին ասուէն դուրս եկած առեն անճանաչելի դարձած էր Միլու։ Նոյն իսկ Պ. ու Պուա-Ֆէրրան դժուարաւ պիտի ճանչնար զանի։ Միլու պեխ չունէր ալ եւս։ Լէօնի օգնութեամբ, մազերուն ձեւը փոխած էր։ Յետոյ նեղ սարատ մը և կարճ լօթիկ մը հագած էր ճերմակ շապիկով մը և վար դարձած օձիքով։ Գլուխը կը կրէր թաղիքէ կոկուղ և լայն ու տափակ եղրերով գլուխարկ մը։ Այդ հագուստ-կապուստով կը նմանէր երկրորդ կարգի այն ցլամարտիկներէն մէկուն, որոնց մարդ կը հանդիպի հարաւի քաղաքներուն մէջ։ Միլու, հայկլիին ուսին անցած, աչքառու կը գտնէր ինքզինքը և ուռուցիկ շնչով մը կ'ըսէր Լէօնի.

— Սպանիացի աղնուականի մը չե՞մ նմանիր մթէ. Տօն Ալֆոնս կրնայ իմ քուրմէնս ըլլալ։

Մառուդիներու վրայէն յառաջացած ատեն Միլու կը մրմնջէր հեգնօտ լրբութեամբ մը.

— Ոչ եւս է Միլու. ոչ եւս է Էմիլ կոնտէն։ Կ'ողջունեմ, ողջունեցէ՛ք Մարթէս կոնդալէսը, բնիկ Պուտօսէն, սպանիացի, որ հանոյքի համար Սպանիա եկած է։

Ի.

Մայր Ռընօ, առանց ժամ մը հանգիստ առնելու, փաստաբանին քովէն հեռանալուն պէս Մարթի բնակարանը գնաց կուգ։ Բնաւ ուշադրութիւն չդարձուց փողոցներուն մէջ պարզուած տեսարանին, ցաւագին մտադրութիւններ ունենալուն համար։ Երբ Մարթի բնակարանը հասաւ, մուրքը կոխած էր արդէն։ Յոգնած և յուզուած, պառաւը չատ դժուարաւ ելաւ մինչեւ հինգերորդ յարկը։ Արդէն իսկ ուժասպառ եղած էր դուռը զարկած միջոցին։ Պառաւը տխուր խորհրդածութիւններ կ'ընէր։ Մարթ որ Ռիպէրէ, կամին սանուհին, այդ խեղճուկ ոտն մէջ կը բնակէր։ Պառաւը անմեղ կը նկատէր Ալպէր Մարիզը և մանկամարդ աղջիկը, որ իր չգործած մէկ յանցանքը կը քաւէր Թշուառութեան մէջ։ Ուրիշն պէտք էր յոյսը կտրել ատուածին արդարութենէն և մարդկային արդարութենէն։ Վիլլար փրկարար դպրոց մըն է և ամէնէն բուռն փոթորիկներուն կը յաջորդեն ամէնէն աղօր ու քաղցր օրերը։

Այսպէս կը խորհէր մայր Ռընօ, երբ ափ կ'առնէր Մարթի դուռը։ Նոյն ինքն մանկամարդ աղջիկը եկաւ բացաւ դուռը։

— Օրհնդ Մա՞րթ, գոյնդ գեղջկուհին։

Մարթ պահ մը վարանեցաւ, բայց երկար չտեւեց այդ վարանումը, որովհետեւ ձայնը ճանչցաւ, դիմագծերը զանազանելէ առաջ։

— Ինչ, դո՞ւք եք մայր Ռընօ։ Դուք գոցելէ յետոյ, լամբարին լոյսին տակ աչքի վրայ կեցան իրարու դիմաց, ընկճուած երեւոյթով։ Սրկէքն ալ զիրար հասկցան, և բնազդական չարժուձեւով մը ու համակրութեամբ իրարու գիրկ նետուեցան։ Աչքերուն կապերը ուռեցնող արցունքները կը հոսէին։

— Հէ՛գ զաւակս։

— Իմ աղնիւ Ռընօս։

Յուզման առաջին վայրկեանը անցնելէ յետոյ, Մարթ նշմարեց որ գեղջկուհին պիտի նուազէր խանջէնքէն և թեթեւ անօթութենէն։ Արդարեւ, Բարիզ ուղեւորութեան իրարանցումին մէջ մայր Ռընօ մոռցած էր ճաշելու... Մարթ ափտ մը քաշեց և գեղջկուհին հոն նստեցուց փափկութեամբ։

— Խեղճ Ռընօս, չատ յոգնած ըլլալու էք։ Բարեբաստաբար, տաք արգանակ կայ քիչ մը. սակայն մը բերեմ անկէ։ Յոգնութիւնդ պիտի առնէք։

Առանց բան մը ըսելու, Ալպէրի նախկին սանտուն սկսաւ արգանակը խմել։

— Շնորհակալ եմ, սիրելի զաւակս, քաւ պառաւը, երբ ուտրեց ճաշը։ Արգանակը կազդուրեց զիս. կը զգամ ուժերուս վերանորոգումը... Մե՛ն, նստեցէ՛ք քովս և քիչ մը ձեր վրայ խօսի՛նք...

Մանկամարդ աղջիկը սրտամղիկ չարժուձեւով մը ըսաւ.

—Ինչ հարկ, Աստուած իմ։

Սակայն Մարթ հնազանդեցաւ և աթոռ մը առնելով պառաւին մօտ նստաւ։ Այս վերջինը տժգոյն աչքերով կը դիտէր մանկամարդ աղջիկը։

— Շատ կը մեղքնամ ձեզ... Ճակատագիրը չափազանց անողոք կը գտնուի ձեզի հանդէպ, քաւ մայր Ռընօ։

Մարթ չէր ուզեր ուրիշին կարեկցութիւնը չարժել, գիտնալով որ ուրիշ բաներ կը պարակուին այդ զգացումներուն տակ։ Ուստի հզարութեան չարժուձեւ մը բրաւ բնազդաբար, գլուխը վար առաւ և բերանը բացաւ բողոքելու համար։ Բայց մայր Ռընօյի բարի ու խանդաղատալից նայուածքին հանդէպ պարտուեցաւ Մարթ։ Ընկճուած երեւոյթով մը ծռեց գլուխը։

— Կը մեղքնամ ձեզ, մանաւանդ այն օրէն ի վեր երբ ձեր կեանքին իրաւունք եղած եմ։ Զոր առաւպանքներուն համար ա՛լ ուշի կը սիրեմ ձեզ։ Սիրելի զաւակս, առաջին օրէն իսկ մեծ համակրութիւն ազդեցիք ինծի...

— Մայր Ռընօ, եռ ալ սկսայ սիրել ձեզ, առաջին տեսակցութենէն յետոյ։

— Այն ատեն իսկոյն ըմբռնեցի թէ իմ դերովս պիտի փոխարինէք. անա ինչո՛ւ համար յանախ մեծ ցաւ զգացած եմ ձեր քով չգանուելուս և ձեզ չկարենալ մխիթարելուս համար, երբ սկզբան կատեցի և յետոյ լսեցի այն անլուր դժբախտութիւնները, որոնց տակ կ'ընկճուիք։

— Ամէն բան չէք գիտեր առաւուին, մայր Ռընօ։

— Զատկս, ամէն բան գիտեմ։

Մարթ ապշութեամբ դիտեց պառաւը ու հարցուց.

—Ինչպէս կրնաք գիտցած ըլլալ... Մարթ տակաւին իր խօսքը չատարած, պառաւը յարեց.

— Սիրելի զաւակս, ձեզի ինչ փոյթ ա՛րկէ իմացած ըլլալս, քանի որ Աստուծոյ առջև կ'երդնում թէ առաջուընէ ուրիշ մը յարգեմ ձեր մայրը, որ ձենէ չատ ուրիշի առառած է։

Այս խօսքին վրայ, Մարթ ձեռքերուն մէջ առաւ գլուխը, ամօթապարտ զգալով ինքզինքը։ Հեծկլտաձայներ կը ցնցէին իր կուրծքը։ Մայր Ռընօ գլուխը ծռեց դէպի մանկամարդ աղջիկը և փափուկ հոգածութեամբ ու քաղցր խօսքերով ջանաց մխիթարել զանի։ Հակառակ ճշմարտապէս մայրական այդ գուրգուրանքին, Մարթ կը կրկնէր արցունքաց այգերով։

— Որքա՜ն արհամարհած ըլլալս էք զիս... Բայց կ'երդնում որ Վիլֆրանչ հասած միջոցիս ես ալ չէի գիտեր ազիտարեր անցեալը։ Եթէ գիտնայի, սաւգիս պիտի արժանանայի ձեր և անոր արհամարհանքին։

Այդ «անոր» բառը Մարթի բերնէն փախած էր։

— Ո՛չ կ'երդնում որ ան չարհամարհեր ձեզ, ինչպէս նաև ես։ Ան կը սիրէ ձեզ...

(Շարունակելի)

ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՏԱՐԻՆԵՐԷ Ի ՎԵՐ ՀԱՆՁՈՒԱԾ Է

Միլքմէյտ Պրէնտ Սուխ Միլքը

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՍՆՈՒՆԴՆ Է

Ամէն անոնք որ գործածած են այս կաթը՝ կ'ընդունին որ

ՄԻԼՔՄԷՅՏՍ ՊՐԷՆՏ ՍՈՒԽՍ ՄԻԼՔԸ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ Է ՏՂՈՅ ՀԱՄԱՐ ԿԵՆՍԱԿԱՆ՝ ԿՈՐԱԿՈՒՐԻ ՀԱՄԱՐ ԵՒ ԱՄԷՆՈՒՆ ԱՆ. ՕԳՏՍ.ԿԱՐ

50—2

ՏՕՔԹ. Յ. ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԲԺԻՇԿ

Կանանց եւ տղոց ծնեգամիզական եւ տղամարդի հիւանդութեանց, ի մասնաւորի զգեղական եւ ջերմամիզական սխալներու։

Յօքթ. Ուղուրլեան որ երկար տարիներէ ի վեր նշանաւոր հիւանդանոցներու մէջ կ'աշխատէր, այս անգամ իր ընդդէմ ճիւղին մէջ ալ աւելի հմտութիւն և փորձառութիւն ստացած՝ գիտութեան նորահնար և դիւրաբոյժ մեթոդներու համաձայն կը գործադրէ իրեն դիմող հիւանդները։ Ըսել աւելորդ կը համարինք թէ հիւանդները իրենց առաջին այցելութենէն իսկ իրա գոհ և յուսադրեալ պիտի մեկնին Ուղուրլեան էֆ.ի նրբագիտն և հոգածու խնամքներուն շնորհիւ։ Ունի մասնաւոր դարմանատուն մը՝ Սիրէճեի Թրամվայ ձաssէսիին վրայ «Ֆէպիւս» լուսանկարչատան մէջ։

Հիւանդները կ'ընդունի ամէն օր ժամը 1-3 (Ը. Թ.) Բերա՝ Թագուհի Ուղուրլեան գեղարանը, իսկ ժամը 4-11 իր դարմանատունը։ 20—19

Կարոս հիւանդները միսս արի

Ի Լ Ա Ն

Խազինէի Խասսան Շահանէ

Սիւս պէէր քիլօքը	1 ղրշ. 25 տան.
Եղուրտ » »	1 » 75 »
Դայմագ » »	13 »

Խազինէի Խասսան Շահանէ պիր սէ-նէի քեամիլէ զարգինա միւպաեան օլուն Նամագ սիւս եղուրտ վէ գայմագ հիղաւէրինէ մուհարրեր ֆիեմԹլէ Թալիպի էօնտէիտնէ օլուպ հողիքանը 21ինէի ճուամա իրթէսի կիւնիւ իհուլէի էվվելիէսի վէ եէվմը մէզգիւրեան 23ինէի բաղար իրթէսի կիւնիւ տաթ օնա գատար եիւղատ իւչ Թէնդիլի պիւգպուլ իհուլէի գաթիէօնին իհրասը մուգարրեր պուլունուզը ճիհէթլէ չերթիթը միԹիֆերիտիր տնլամագ վէ միւնագաշատա տախլ օլմագ իսթէնիլէրին եիւղատ օն նիպպէթինատ Թէէմնամ ագչէոնի վէ եա միԹիպէր քէֆալէթնամէի միւսթաշհիպէն Խազինէի ճէլիլէի միւշարիլէյհատա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 18 հազիրան 324 3 1

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՒՆ

Ժամանակացոյց կոմբ.ության 1908 մայիս 1 (Ն. Տ.) կիրակի օրէն սկսեալ

ԳՈՆԻԱ — ԷՐՏԷԼԻ — ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ՍԷՐԹ Կոմբ. 623

Կայարան	Ապր. եւ Ճմր. Առաւ.
Գոնիա մկն.	11 —
Գաչին խան	11 31
Զուսմրա	12 15
Արբզ Էօրէն	12 43
Մանասաուն	1 22
Գարաման ժմն.	1 43
մեկ.	1 58
Սիարօվա	2 24
Այլանմը-Տէրպէնտ	4 14
Ալահա	4 50
Էրէյլի ժմն.	4 15
մկն.	4 45
Գուլկուրլու իրիկուն ժմն.	5 —

ԴԱՐՁ Կոմբ. 624

Կայարան	Ապր. եւ Ճմր. Իրիկուն
Գուլկուրլու մկն.	5 20
Էրէյլի ժմն.	5 38
մկն.	7 20
Ալահա	7 47
Այլանմա-Տէրպէնտ	8 33
Սիարօվա	9 11
Գարաման ժմն.	9 32
մկն.	9 55
Մանասաուն	10 24
Արբզ Էօրէն	10 57
Զուսմրա	11 30
Գաչին խան	12 06
Գոնիա իրիկուն ժմն.	12 35

50—37

ՄՕՍ

ՇՈՒԴԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճամբարդ եւ ապրանքի փոխադրոց տոմարներ

Ա. ԿԱՐԳԻ	Բ. ԿԱՐԳԻ
Սէգի	Նալդօգրիս
Միքէս	Էմկլեխ
Բոսֆէրա	Գուլգիրա
Թէյլար	Մոհրա
Նարոպէ	Ֆայլի
Նավարին	Ֆարոս
	Թիրդ

Առաջին գարգի շոգենաւերը չատ հանդրոտաւէտ են, նաւուն մէջտեղը ընդարձակ սենեակներ ունին, եւրոպական-Թուրքերէն գրեալ կը լուսաւորուին եւ կին համբարձներու համար տեղերի ունին։

Երկրորդ կարգի շոգենաւերն ալ ամենամոտիկ Թուով ճամբարդներ կ'առնեն բայց տեղերի չունին։ ոգերիթ

Կ. Գալաթ Լիվերբուլ Ա. կարգի գին է 15

» » Բ. » » » 11

Կը խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեանց կողմ Դալաթիոյ մաքը հասնելու համար՝ իրենց հրահանգները առն շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Ամերիկայի եւ Եւրոպայի նաւահանգիստները մասնաւոր համար ապրանքներ կ'ընդունուին։

Դիմել աա Ճ. Վ. ՈՒՐԻՔՈՂ եւ Ընկ. Գործակալք

Ուլիթալ խան, Գալաթա գաբաս, Գալաթա

ՃԷՅՄ ՄՕՍ Ընկ.

50—1 31 Ճէյմս Սգրիդ. Լիվերբուլ.

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 50,000,000 Տրախմի

ԿՈԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր ունի Կ. Գալիս եւ գրասենեակներ՝ Դալաթիոյ եւ Գալոյոյ կողմը Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Սկանտիկ, Իզմիր, Պիրէոն, Բադրաս, Գալօ, Շիրա, Բալամաթա, Քանէ եւ Քանեթիա (Կրէտէ)։

Դրամագլուխին և աւանդ ձգուած դրամին ու արժէթուղթերուն արժէքը, Օգոստոս ամսուն, կը հասնի 260,000,000 արամիի։

Աթէնքի Պանքան կը զբաղի Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններով։ Փոխառութիւններ կ'ընէ վաճառականներու, արժէթուղթերու վրայ և Եւրոպական Թուրքիոյ վրայ քաշուած փոխանակագիրներ կը ղեղէ։

Աթէնքի Պանքան հաշուընթացներ կը բանայ, չէքեր, վարկագիրներ կը հանէ, հեռագրական տրամով վճարումներ կը կատարէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներ, ու և արտասահմանի մէջ։ Սակարանական հրամանները կը կատարէ, Թէ՛ մեր հրապարակին և Թէ օտար հրապարակներուն վրայ, յանախորդներուն շատ նպաստաւոր կերպով։

Շատ փոքր վարձքի մը փոխարէն՝ արժէթուղթեր կը պահէ, աւանդի ձեւով և ուզուած ատենը եւ առնուելու պայմանով։ Ամէն կարգի կարմներ կը գանձէ և զեղչի գործողութիւններ կը կատարէ։ Աթէնքի Պանքան հանրութեան արամադրութեան տակ կը դնէ արկղամուրի խորշեր, փոքր վարձքերով։

Աւանդի ճիւղ

Աթէնքի Պանքան իր աւանդ կ'ընդունի դրամ և արժէթուղթ, սա տոկոսները վճարելով.

Ուղղուած ատեն դրամ քաշելու պայմանաւ 3%

Վեց ամսուան համար 3½%

Մէկ տարուան » 4 —

Երկու » և աւելի 5 —

Աւանդ ձգուած դրամները կը վճարուին այն դրամով որով Պանքան ձգուած են։ Տոկոսները կը վճարուին ամէն տարուան Յունուար 2ին և Յուլիս 1ին։

Մասնաւոր տեղակներ՝ 4% տոկոսով

Աթէնքի Պանքան իր յանախորդներուն մէջ փոքր դրամատէրեր ունենալով և փափաքելով ամէն դիւրութիւն ընծայել, անոնց որամադրութեան տակ կը դնէ մասնաւոր աւանդներու տեսակներ, որոնց մէջ կրնան արձանագրել առ առաւելն 100 ոսկիի աւանդ գումար մը։ Այդ դրամը 4% տոկոս կը բերէ և մասնակի վճարումներ կը կատարուին, առնուազն դրուշ 52 ոսկեդրամ։ 50—50

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ.

Ազդ.— 1904ի օսմ. 4% փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ յառաջիկայ յուլիս 1/14էն սկսեալ, պայմանաժամը այդ թուականին ուտրող թիւ 4 կարգին վճարումը պիտի կատարուի Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ կիւչէներուն կողմէ, ամէն օր, կէս օրէն առաջ ժամը 10էն մինչեւ 2½ միջօրէէն յետոյ, բաց ի կիրակի օրերէ, իսկ ուրբաթ օրերը՝ ժամը 10էն մինչեւ կէս օր։ Թուակիր պարարտներուն ընկերացած կարմներուն փոխարէն պարտաթուղթի տէրերուն պիտի յանձնուի ընկալագիր մը, որ իր շրջաբերութեան թուականէն 10 օր յետոյ վճարման համար պէտք է ներկայացուի Օսմ. Կայս. Պանքայի Սնտուկը, Ղալաթիա։

Ազդ.— Մաքսային 4% օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ յառաջիկայ յուլիս 1/14էն սկսեալ, պայմանաժամը նոյն թուականին ուտրող թիւ 11 կարգին վճարումը պիտի կատարուի Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ կիւչէներուն կողմէ, ամէն օր, կէս օրէն առաջ ժամը 10էն մինչեւ 2½ կէս օրէն յետոյ, բացի կիրակի օրերէ, իսկ ուրբաթ օրերը ժամը 10էն մինչեւ կէս օր։ Թուակիր պարարտներու ընկերացած կարմներու փոխարէն պարտաթուղթի տէրերուն պիտի յանձնուի ընկալագիր մը, որ չրջաբերութեան թուականէն 10 օր յետոյ վճարման համար պէտք է ներկայացուի Օսմ. Կայս. Պանքայի Սնտուկը, Ղալաթիա։

Ազդ.—1896ի 5% օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ յառաջիկայ յուլիս 1/14էն սկսեալ, պայմանաժամը նոյն թուականին ուտրող թիւ 24 կարգին, ինչպէս 3/16 յունիսի վիճակահանութեան մէջ պարգեւ չտեսած պարտաթուղթերուն ամորթիները պիտի վճարուին Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ կիւչէներուն կողմէ, ամէն օր, կէս օրէ առաջ ժամը 10էն մինչև ժամը 2½ կէս օրէ յետոյ, բաց ի կիրակի օրերէ, իսկ ուրբաթ օրերը 10էն մինչև կէս օր։ Թուակիր պարարտներու ընկերացած կլարներուն և ամորթի պարարտաթուղթերուն փոխարէն, պարարտաթուղթի տէրերուն պիտի յանձնուի ընկալագիր մը, որ չրջաբերութեան թուականէն 10 օր յետոյ վճարման համար պէտք է ներկայացուի Օսմ. Կայս. Պանքայի Սնտուկը, Ղալաթիա։

Ազդ.— 1901-1905 օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ յառաջիկայ յուլիս 1/14էն սկսեալ, պայմանաժամը նոյն թուականին ուտրող թիւ 6 կարգին վճարումը պիտի կատարուի Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ կիւչէներուն կողմէ, ամէն օր, կէս օրէն առաջ ժամը 10էն մինչեւ 2½ կէս օրէն յետոյ, բացի կիրակի օրերէ, իսկ ուրբաթ օրերը 10էն մինչև կէս օր։ Թուակիր պարարտներու ընկերացած կարմներու փոխարէն ընկալագիր մը պիտի յանձնուի, որ իր շրջաբերութեան թուականէն 10 օր յետոյ վճարման համար պէտք է ներկայացուի Օսմ. Կայս. Պանքայի Սնտուկը, Ղալաթիա։

Կ. Գալաթա 30 յունիս 1908 13—2

Ի Լ Ա Ն

Զբրատար Պանգասրնեան

Զբրատար Պանգասը բրեանգօրքին շէհրը թէժուղ իպթիսաբնամ իբրու օլուեանէագ պէյնէնի քէշիֆսիզ մոխսուս օլմագ իւզրէ բրեանգօ պիլիրի պուիլերինէն Տէվիրաս վէ Վանթուրա էֆէնտիլերի Թարաֆնամեն Շարգ Թիմուր Սելլորը բրօժէլերի չէգիրմէտ պալսոր զէմպա իլէ նուժբրլանմէյզ վարգալար իրրամ օլունարագ պուհլարէն պիլուսամ սարֆիլար Թարաֆնամեն սաթելմագտա օլաբզը էսթիկարար օլունմէյզ վէ հալպուքի պու վարգալար պանգամա գարթէն մուվաֆֆագիյէթսիզ գարթէն մուրէքքէպ մը գարարտան Թօրլաթարբելմասը գարարտան Թօրլաթարբելմասը իչին մուամէլէի նէրգամիլեէ սոխի Թէշեպիւս իսիլմիշ օլաբզը ընաման բրեանգօնամ իչիքարագ իսիմէք իսիմէք էսիրլերէ պէլիէմիլ Քէսրէ Խուլէսի մուգանգանամ մարտ գէլմէսի համար գարարտան Թօրլաթարբելմասը իչին մուամէլէի կիպի մէզգիւր վարգալարդան բրեանգոնամ Թօրլաթարբելմասը իչին մուամէլէի էրկամիլեէ սոխի Թէշեպիւս իսիլմիշ օլաբզը ընաման բրեանգօնամ իչիքարագ իսիմէք էսիրլերէ պէլիէմիլ մէզգիւր մանկամարդ աղջիկը կը